

UNESCO

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2016/ΤΕΥΧΟΣ 175
ISSN 1986-4442

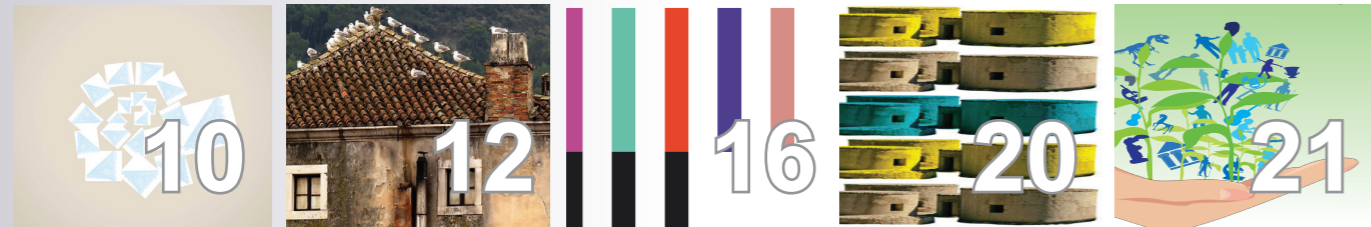

Φωτογραφία εξωφύλλου:
Ακάμας, Κύπρος © Θέκλα Παπαντωνίου

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2015/ΤΕΥΧΟΣ 175
ISSN 1986-4442

UNESCO

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Υπεύθυνος έκδοσης:
Παύλος Παρασκευάς

Επιμέλεια ύλης:
Θέκλα Παπαντωνίου
Αντιγόνη Πολυεική

Έκτακτη συνεργασία:
Χρυστάλλα Ολυμπίου (σσ. 6-7)
Ανδρέας Μηλιώτης (σ. 40)

Σχεδιασμός & ηλεκτρονική σελιδοποίηση:
Αντιγόνη Πολυεική

Διεύθυνση:
Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO
Πολιτιστικές Υπηρεσίες
Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
Ιφιγενείας 27, 2007 Στρόβολος
Τηλ: 22809809, 22809810
Ηλ. Διεύθυνση: unesco@culture.moec.gov.cy

Εκδοτικό Σημείωμα

Αγαπητοί φίλοι,

Η παρούσα έκδοση επιχειρεί με επιτυχία, πιστεύω, να μιήσει τον αναγνώστη στις δραστηριότητες, τους στόχους και τους σκοπούς της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO, σύμφωνα πάντοτε με τις βασικές επιδιώξεις και προτεραιότητες που θέτει η Γενική Γραμματεία της UNESCO στο Παρίσι.

Η Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά αποτελεί έναν από τους βασικότερους τομείς δράσης της Επιτροπής μας. Σε συνεργασία με τις εμπειρογνώμονες Δρ Άγγελ Νικολάου Κονναρή και Δρ Ευφροσύνη Ριζοπούλου Ηγουμενίδου, η Επιτροπή υλοποιεί προγράμματα για την εφαρμογή της συγκεκριμένης Σύμβασης της UNESCO, εκπροσωπείται σε διεθνή συνέδρια, φιλοξενεί συναντήσεις όπως αυτή των κρατών που ενέγραψαν τη Μεσογειακή Διατροφή στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO και ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των εμβληματικών κοινοτήτων. Διατρέχοντας τις σελίδες του παρόντος τεύχους, μπορείτε να δείτε μερικές από τις νέες εγγραφές στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της UNESCO και να ενημερωθείτε για τη διαδικασία εγγραφής στοιχείων στον Εθνικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου.

Όπως θα διαπιστώσετε, παράλληλα με τις προσπάθειες καταγραφής της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, υλοποιούνται προγράμματα για τη συστηματική διδασκαλία και τη μετάδοση της γνώσης για την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας, μέσα από το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου. Συγκεκριμένα, το θέμα του 38ου Παγκύπριου Συμποσίου Εταιρικών Σχολείων UNESCO αφορούσε στα στοιχεία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς που η Κύπρος ενέγραψε στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο (λευκαρίτικο κέντημα, τσιαπτιστά, μεσογειακή διατροφή). Τέλος, αξίζει ιδιαίτερα να αναφερθεί η διοργάνωση Θερινού Εργαστηρίου για Καλλιτέχνες και Δημιουργούς, το οποίο προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί στα Λεύκαρα, στις 3-6 Σεπτεμβρίου 2015, με σκοπό να συμβάλει στη διατήρηση της μοναδικής τέχνης του λευκαρίτικου κεντήματος.

Κοντά σ' αυτά, παρουσιάζονται δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Τζαζ, της Διεθνούς Ημέρας Μνημείων και Χώρων αλλά και της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων. Για τους λάτρεις του περιβάλλοντος πιστεύω ότι το αφιέρωμα στα Παγκόσμια Γεωπάρκα παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ενώ το άρθρο για την Παγκόσμια Συνδιάσκεψη για την Αειφόρο Ανάπτυξη καταλήγει στη δέσμευση της Κύπρου να εντείνει τις προσπάθειες για να εδραιωθεί σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες η εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη.

Πρωτίστης σημασίας για την Εθνική μας Επιτροπή είναι, επίσης, η συμμετοχή και άμεση εμπλοκή μας στην εκστρατεία του Συμβουλίου της Ευρώπης «Ένα στα Πέντε», συμμετέχοντας έτσι στον αγώνα ενάντια στη σεξουαλική βία κατά των παιδιών. Με συνέδρια, συναντήσεις και διαλέξεις η Εθνική Επιτροπή δηλώνει παρούσα και συμβάλλει στην εφαρμογή της Σύμβασης Λανζάρτε του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Τέλος, στην παρούσα έκδοση μπορείτε να πληροφορηθείτε για τις ποικίλες εκδηλώσεις που συμβάλλουν στη προβολή της Κύπρου στην έδρα της UNESCO στο Παρίσι. Ανάμεσα σε άλλα, ξεχώρισε η πρωτοβουλία της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Κύπρου στην UNESCO για την παρουσίαση της ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής «Κουίζ Γαλλοφωνίας», με την ευκαιρία των εκδηλώσεων για τη Γαλλοφωνία, αλλά και η συναυλία του Αλκίνου Ιωαννίδη εις μνήμην του ποιητή Κώστα Μόντη.

Αγαπητέ αναγνώστη, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO δηλώνει παρούσα στις προσπάθειες για την προώθηση του Πολιτισμού, της Εκπαίδευσης και της Επιστήμης και επιθυμεί να συμβάλει στη δημιουργία μιας καλύτερης κοινωνίας στον τόπο μας. Η δική σου συμβολή είναι επίσης σημαντική και περιμένουμε απόψεις και εισηγήσεις για τη μικρή αυτή έκδοση, ούτως ώστε κάθε φορά να βελτιωνόμαστε για το καλό όλων.

Λουκία Λοΐζου Χατζηγαβριήλ
Πρόεδρος

Η παραδοσιακή τέχνη του Dombra Κυ, Καζακστάν © 2012 S. Suleimenova-Bazargaliev

Νέες Εγγραφές στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO

Πραγματοποιήθηκε στις 24-28 Νοεμβρίου 2014 η 9η Σύνοδος της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά, στο Παρίσι, στην UNESCO. Κατά τη διάρκεια της εν λόγω Συνόδου εγκρίθηκε η εγγραφή 34 νέων στοιχείων στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, 3 στοιχείων στον Κατάλογο Στοιχείων Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς που χρήζουν Επείγουσας Προστασίας και 1 προγράμματος στον Κατάλογο Προγραμμάτων και Δραστηριοτήτων για την Προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

© 2012 S. Suleimenova-Bazargalieva

Η παραδοσιακή τέχνη του Dombra Kuy, Καζακιστάν

Η Dombra Kuy είναι μία σόλο σύνθεση που εκτελείται σε ένα αχλαδόσχημο έγχορδο μουσικό όργανο, με μακρύ λαιμό και δύο χορδές, το dombra. Η συγκεκριμένη μουσική συνδέει τους ανθρώπους με τις ιστορικές τους καταβολές και με τις παραδόσεις τους, μέσα από την ερμηνεία κλασικών και αυτοσχέδιων κομματιών, τα οποία εμπλέκουν και το ακροατήριο σε πνευματικό και συναισθηματικό επίπεδο. Η μουσική συνήθως συνοδεύεται από αφηγήσεις και ερμηνεύεται σε κοινωνικές συνάξεις και εορταστικές εκδηλώσεις. Αποτελεί μία ζωτικής σημασίας πολιτιστική εμπειρία, που ενισχύει το αίσθημα της ταυτότητας και της αλληλεγγύης. Η εκμάθηση της συγκεκριμένης τέχνης ξεκινά από την παιδική ηλικία, αφού ένα παιδί εκδηλώσει ενδιαφέρον να μαθητεύσει κοντά σε ταλαντούχους και έμπειρους μουσικούς του είδους.

© 2010 M. Rahimov / Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού του Αζερμπαϊτζάν

Παραδοσιακή τέχνη και συμβολισμοί του μαντηλιού Kelaghayi, Αζερμπαϊτζάν

Ριζωμένη στις παραδόσεις του Δρόμου του Μεταξιού, η τέχνη του μαντηλιού Kelaghayi εμφανίζεται κυρίως σε δύο περιοχές του Αζερμπαϊτζάν: την πόλη Sheki και τον οικισμό Basgal. Η παραγωγή ενός μαντηλιού περνά από διάφορα στάδια: την ύφανση, τη βαφή και τη διακόσμηση του υφάσματος με μία τεχνική εκτύπωσης με ξύλινες σφραγίδες. Η ύφανση των μαντηλιών γίνεται με μεταξωτές κλωστές, ενώ για τον χρωματισμό τους χρησιμοποιούνται φυτικές βαφές. Η επιλογή των χρωμάτων έχει συμβολικό νόημα. Η τεχνική της δημιουργίας του μαντηλιού Kelaghayi μεταφέρεται από γενιά σε γενιά, συνήθως αποτελεί οικογενειακό επάγγελμα και συνδέεται με κοινωνικές εκδηλώσεις, καθημερινές δραστηριότητες και γιορτές. Αποτελεί σύμβολο της πολιτισμικής ταυτότητας και των θρησκευτικών παραδόσεων του Αζερμπαϊτζάν και συμβάλλει στην ενίσχυση του ρόλου των γυναικών και στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής της χώρας.

Προστάτης Άγιος της οικογένειας, Σερβία

Οι ορθόδοξες χριστιανικές οικογένειες στη Σερβία γιορτάζουν τη μνήμη του προστάτη αγίου της οικογένειάς τους, στον οποίο θεωρούν ότι οφείλεται η ευημερία τους. Ο εορτασμός συνίσταται από μία τελετουργία που περιλαμβάνει μία αναίμακτη θυσία και φαγοπότι με συγγενείς, γείτονες και φίλους της οικογένειας. Στο σπίτι ανάβουν ένα ειδικά σχεδιασμένο κερί, χύνουν κρασί πάνω από το λεγόμενο «κέικ Slava», φτιαγμένο από τη νοικοκυρά, το οποίο στη συνέχεια ο οικοδεσπότης κόβει σε τέσσερα κομμάτια και το υψώνει προς τα πάνω. Ακολουθώντας, σερβίρεται το κρασί, το οποίο πίνουν «εις υγείαν» και ευημερία της οικογένειας και των καλεσμένων. Η συγκεκριμένη παράδοση μεταδίδεται από γενιά σε γενιά και συμβάλλει στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και της συνύπαρξης μεταξύ ανθρώπων διαφορετικών εθνοτήτων ή θρησκειών.

© 2011 Εθνογραφικό Μουσείο Βελιγραδίου

© 2013 Agency for Cultural Affairs

Χειροποίητο χαρτί, Ιαπωνία

Η παραδοσιακή τέχνη χειροποίητου χαρτιού «Washi» συνεχίζεται με αφοσίωση σε τρεις κοινότητες στην Ιαπωνία: Misumi-Cho, Mino και Ogawa. Το ιαπωνικό χειροποίητο χαρτί φτιάχνεται από ίνες μούριας, οι οποίες βρέχονται σε νερό ποταμού, «φουσκώνουν» και φιλτράρονται μέσα από μία «οθόνη» μπαμπού. Χρησιμοποιείται ως επιστολόχαρτο, για τη δημιουργία βιβλίων, αλλά και στην εσωτερική διακόσμηση σπιτιών ως διαχωριστικό δωματίων ή συρόμενη πόρτα.

© 2012 TT Catalão / IPHAN

Capoeira

Η Capoeira είναι μία αφρο-βραζιλιάνικη πολιτιστική έκφραση η οποία αποτελεί ταυτόχρονα χορό και πολεμική τέχνη και ερμηνεύεται ως παράδοση, άθλημα ακόμα και μορφή τέχνης. Για να ασχοληθεί κάποιος με την Capoeira χρειάζεται σωματική επιδεξιότητα και ρυθμική αντίληψη. Χορεύεται από δύο άτομα, περικυκλωμένα από τους υπόλοιπους συμμετέχοντες, οι οποίοι τραγουδούν, χειροκροτούν και παίζουν κρουστά όργανα. Ο καθένας μπορεί να λάβει μέρος στην Capoeira, ανεξαρτήτως φύλου, ακολουθώντας τις οδηγίες του αρχηγού, ο οποίος καθοδηγεί την ομάδα και παρακολουθεί την τήρηση του τελετουργικού κώδικα. Ο αρχηγός, συνήθως, παίζει ένα μονόχορδο και κρουστό όργανο, αρχίζει τα τραγούδια και καθορίζει τον ρυθμό και τη διάρκεια του χορού. Οι γνώσεις και οι απαιτούμενες δεξιότητες της Capoeira αποκτώνται μέσα από την παρατήρηση, τη μίμηση και την πρακτική εξάσκηση. Ο συγκεκριμένος χορός προωθεί τον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ των κοινοτήτων και την ανάμνηση της αντίστασης ενάντια στην καταπίεση.

Μαστίχα Χίου

Η μαστίχα καλλιεργείται στο νησί της Χίου, και προέρχεται από την αρωματική ρητίνη μαστίχα, η οποία εξάγεται από τον θάμνο pistacia lentiscus. Είναι γνωστή για τις πολλές ευεργετικές ιδιότητές της και η καλλιέργειά της είναι οικογενειακή υπόθεση που απαιτεί κοπιαστική φροντίδα, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, από άντρες και γυναίκες όλων των ηλικιών. Οι άνδρες φροντίζουν για το κλάδεμα και τη φυσική λίπανση του θάμνου τον χειμώνα, ενώ από τα μέσα Ιουνίου οι γυναίκες σκουπίζουν, ισώνουν και καθαρίζουν το χώμα γύρω από τον κορμό, για να μπορέσει να γίνει ευκολότερα η συλλογή της μαστίχας. Τον Ιούλιο γίνεται μία τομή στον φλοιό του δέντρου, απ' όπου συλλέγεται σε μορφή «δακρύων» η μαστίχα, πλένεται και τοποθετείται σε ξύλινα κουτιά σε δροσερό μέρος. Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία μεταφέρουν στις νεότερες γενιές τις γνώσεις τους για την καλλιέργεια και τη συλλογή της μαστίχας. Η συγκεκριμένη διαδικασία εντάσσεται στην πολιτιστική παράδοση της Χίου και συγχρόνως αποτελεί κοινωνικό γεγονός, γύρω από το οποίο αναπτύσσονται δίκτυα και δεσμοί αλληλοβοήθειας. Επίσης, οι συλλογικές πρακτικές αποτελούν ευκαιρία για διάδοση ιστοριών και αφηγήσεων που λειτουργούν συνεκτικά για τα μέλη της κοινότητας.

© 2009 Στράτης Βογιατζής

© CUTing Edge, ΤΕΠΑΚ

Εθνικός Κατάλογος Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου

Η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού απηύθυναν φέτος για πρώτη φορά ανοικτή πρόσκληση σε κοινότητες και πολιτιστικούς φορείς για υποβολή προτάσεων για εγγραφή στοιχείων στον Εθνικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου. Βασική επιδίωξη είναι η ενεργός εμπλοκή της τοπικής αυτοδιοίκησης, των πολιτιστικών ομάδων, συνδέσμων και φορέων στην καταγραφή της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, συμβάλλοντας έτσι τόσο στον εντοπισμό όσο και στη διαφύλαξη και μετάδοσή της στις επόμενες γενιές. Ο πρώτος κύκλος αιτήσεων ολοκληρώθηκε στις 29 Μαΐου 2015 και απέβλεπε στην ευρύτερη δυνατή κινητοποίηση για την καταγραφή και διατήρηση των ζωντανών παραδόσεων, εθίμων και πολιτιστικών εκφράσεων που αποτελούν κομμάτι της ζωής των κατοίκων της Κύπρου.

© CUTing Edge, ΤΕΠΑΚ

Κατόπιν εξέτασης των αιτήσεων από Ειδική Επιτροπή, τα στοιχεία που πληρούν τα κριτήρια θα συμπεριληφθούν στον Εθνικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου και ορισμένα από αυτά ενδέχεται να προωθηθούν για εγγραφή στον Παγκόσμιο Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, όπως ήδη έχει γίνει με το λευκαρίτικο κέντημα, τα τσιαπιστά και τη μεσογειακή διατροφή. Επίσης, οι πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν θα αναρτηθούν στο διαδίκτυο ώστε να είναι προσβάσιμες στο ευρύ κοινό για ενημέρωση.

Με σκοπό την πληροφόρηση του κοινού γύρω από τη διαδικασία εγγραφής στοιχείων στον Εθνικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου, πραγματοποιήθηκε στις 14 Μαρτίου 2015 μία ενημερωτική συνάντηση στη Λεμεσό, στην αίθουσα CUTing Edge του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ). Κατά την έναρξη των εργασιών της συνάντησης, απηύθυναν χαιρετισμό ο καθηγητής και Αντιπρύτανης του ΤΕΠΑΚ κ. Ανδρέας Αναγιωτός και ο Γενικός Γραμματέας της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO και Διευθυντής των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού κ. Παύλος Παρασκευάς. Ακολούθως, η Λειτουργός της Επιτροπής κα Θέκλα Παπαντωνίου παρουσίασε το θέμα: «Προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς: Προκλήσεις και σκοποί της δημιουργίας Εθνικού Καταλόγου» και στη συνέχεια ακολούθησε η αναλυτική επεξήγηση των διαφορετικών ενότητων του εντύπου της αίτησης από τις εμπειρογνώμονες Δρα Άγγελ Νικολάου Κονναρή και Δρα Ευφροσύνη Ριζοπούλου Ηγουμενίδου και από την κα Μαρία Μιχαήλ, Λειτουργό του Τμήματος Αρχαιοτήτων και μέλος της Ειδικής Επιτροπής Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Η κινητοποίηση για τον εντοπισμό, την καταγραφή και την προστασία στοιχείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και η υποβολή αιτήσεων στον Εθνικό Κατάλογο, αναμένεται ότι θα αποτελέσουν το έναυσμα για περαιτέρω έρευνα στον τομέα της εθνογραφίας και του λαϊκού πολιτισμού της Κύπρου. Όπως ανέφερε στον χαιρετισμό του ο κος Παρασκευάς, «δεν αρκεί μόνο η απαρίθμηση στοιχείων, η δημιουργία λαογραφικών μουσείων και η συγκέντρωση αρχαιακού υλικού εις ανάμνηση παρωχημένων πρακτικών. Εκείνο που κυρίως χρειάζεται είναι οι νέοι άνθρωποι να αποσυνδέσουν την παράδοση από το συντηρητισμό, κατανοώντας την ειδοποιό διαφορά τους, να ευαισθητοποιηθούν για την ευάλωτη φύση της και να εμπλακούν οι ίδιοι στη διαδικασία μεταβίβασής της στις νεότερες γενιές, γιατί μέσα από τις ζωντανές παραδόσεις του παρελθόντος μπορεί να κτιστεί καλύτερα το μέλλον ενός τόπου».

Η διαδικασία για την αξιολόγηση των αιτήσεων και την εγγραφή των πρώτων στοιχείων στον Εθνικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τον Δεκέμβριο 2015.

Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO

Λευκαρίτικο Κέντημα: Τρόποι και Μετατροπίες

Θερινό Εργαστήριο για Καλλιτέχνες και Δημιουργούς 3-6 Σεπτεμβρίου Λεύκαρα

Στο πλαίσιο των δράσεων της για προβολή και διαφύλαξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO διοργανώνει Θερινό Εργαστήριο για Καλλιτέχνες και Δημιουργούς, 3-6 Σεπτεμβρίου 2015, στα Λεύκαρα.

Με τίτλο: «Λευκαρίτικο Κέντημα: Τρόποι και Μετατροπίες. Αναζητώντας την ανα-βίωση, την ανα-ποίηση και την μετα-τροπία των δεδομένων της πολιτιστικής κληρονομιάς», το πρόγραμμα απευθύνεται σε σπουδαστές και απόφοιτους εικαστικών και εφαρμοσμένων τεχνών, προσφέροντάς τους την ευκαιρία τετραήμερης επιτόπιας παραμονής και συνεργασίας με κεντήτριες του Συνδέσμου Παραγωγής και Προβολής Λευκαρίτικου Κεντήματος.

Σκοπός του προγράμματος είναι να δώσει την ευκαιρία σε δημιουργούς και καλλιτέχνες να συναντηθούν, να αλληλεπιδράσουν και να μάθουν κοντά σε κεντήτριες των Λευκάρων αλλά και να δημιουργήσουν ένα σύνολο πρωτότυπων έργων που να αντικατοπτρίζει και να αξιοποιεί στοιχεία της τέχνης του Λευκαρίτικου Κεντήματος (υλικά, σχέδια, τεχνικές), συμβάλλοντας έτσι στη διατήρηση της παράδοσης αλλά και στη διεύρυνση και μετατροπή της σε νέο καλλιτεχνικό και πολιτιστικό αγαθό. Τα έργα που θα δημιουργηθούν από τους συμμετέχοντες, θα αποτελέσουν μέρος της έκθεσης που θα παρουσιαστεί στο πλαίσιο του θεσμού Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Οκτώβριος 2015).

Το πρόγραμμα του Εργαστηρίου περιλαμβάνει ατομικά και ομαδικά μαθήματα, διαλέξεις/παρουσιάσεις, και ξεναγήσεις σε θρησκευτικούς, πολιτιστικούς και εμπορικούς χώρους/κτίρια της κοινότητας, συμπεριλαμβανομένου του τοπικού Μουσείου Παραδοσιακής Κεντητικής και Αργυροχοΐας.

Η φιλοξενία (διαμονή και διατροφή) και τα μαθήματα (εκπαίδευση και υλικά) προσφέρονται δωρεάν. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν τις αιτήσεις τους ηλεκτρονικά το αργότερο έως την Πέμπτη 13 Αυγούστου 2015, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: unesco@culture.moec.gov.cy

Hvar © Maja Koljanin Eilat

ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ - ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Διατροφικές συνήθειες στα νησιά Hvar και Brač (Κροατία)

Dr Melanija Belaj και Dr Marina Blagaić Bergman

Το πρότυπο της Μεσογειακής Διατροφής αποτελεί τη βάση του συστήματος μαγειρικής των νησιών Brač και Hvar. Η συσχέτιση φυσικών πόρων και ανθρώπινων αναγκών και, κατά συνέπεια, ανθρώπινων ικανοτήτων, αντανακλάται στη διατροφή των κατοίκων αυτών των νησιών. Παρά τις ελαφρές παραλλαγές, υπάρχουν δύο διακριτές δίαιτες χαρακτηριστικές και στα δύο νησιά: η δίαιτα του ψαρά και η δίαιτα του χωριάτη. Ο συνδυασμός αυτών των δύο διατροφικών μοντέλων είναι πιο συνηθισμένη στο Hvar, όπου υπάρχει μεγαλύτερη επικοινωνία μεταξύ παράκτιων κοινοτήτων και ενδοχώρας, συγκριτικά με το νησί Brač.

Η ελιά και το αμπέλι καλλιεργούνται και στα δύο νησιά εδώ και αιώνες και χρησιμοποιούνται με ποικίλους τρόπους στην παρασκευή του φαγητού. Και οι δύο καλλιέργειες διατηρούν μέχρι σήμερα τη σημασία τους, καθώς τόσο η παραγωγή όσο και η πώληση των προϊόντων τους, όπως το λάδι και το κρασί, αποτελούν τη βάση της οικονομίας των δύο νησιών. Όπως σε όλα τα νησιά, το ψάρι και τα θαλασσινά αποτελούν επίσης βασικά προϊόντα, όμως καταναλώνεται και κρέας, κυρίως στην ενδοχώρα. Όπως λένε οι ίδιοι οι κάτοικοι των νησιών Hvar και Brač για τη διατροφή τους και τη διατροφή των προγόνων τους, η βάση της βρίσκεται στο αμπέλι, τις ελιές, τις κατσίκες και τις σαρδέλες, καθώς και σε διάφορα λαχανικά, όσπρια, δημητριακά και στην ευρεία χρήση του ελαιόλαδου, τόσο για θεραπευτικούς όσο και για διατροφικούς σκοπούς. Ίσως η καλύτερη περιγραφή της Δαλματικής κουζίνας, ως μέρος της Μεσογειακής Διατροφής, να είναι αυτή που δίνει ένας από τους πληροφοριοδότες μας, ο Ivo Buzolić από το Hvar: [...] «Μια υγιεινή διατροφή είναι απλή και σύμφωνη με τη φύση. Δεν σημαίνει πως είναι φτωχή, όμως εκ των πραγμάτων ήταν έτσι απλή, αυτό ήταν το φυσιολογικό. Στο μέτρο του δυνατού, η διατροφή ακολουθούσε την εναλλαγή των εποχών: τρώει κανείς ό,τι είναι φρέσκο, καταναλώνεται ό,τι είναι ακόμα ζωντανό, ό,τι προσφέρει η φύση τη συγκεκριμένη εποχή».

Συνταγές από τις κοινότητες της Μεσογειακής Διατροφής

Ανοιξιάτικη Συνταγή από την Κροατία

Αγκινάρες με πλατιά φασολάκια

Υλικά:

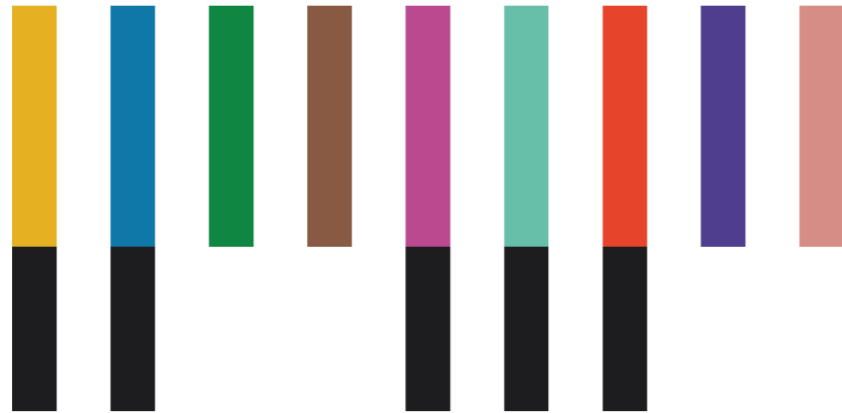
- 8 αγκινάρες
- 3 κ.σ. ψιλοκομμένο μαϊντανό
- 3 κ.σ. φρυγανιά
- 2 κ.σ. ελαιόλαδο
- 1 κ.γ. σκόρδο ψιλοκομμένο
- 1/3 ποτήρι κρασί
- 1 κ.γ. πουρέ ντομάτας
- 350 γρ. πλατιά φασολάκια (ή μπιζέλι)
- Αλάτι
- Πιπέρι
- 1 πρέζα ζάχαρη
- νερό

Τρόπος παρασκευής:

Πλένουμε και καθαρίζουμε τις αγκινάρες. Αναμειγνύουμε τον μαϊντανό, τη φρυγανιά και τον σκόρδο με το ελαιόλαδο. Ξεχωρίζουμε τα φύλλα των αγκινάρων και σκορπίζουμε το μίγμα ανάμεσά τους. Τοποθετούμε τις αγκινάρες σε κατσαρόλα (να βλέπουν προς τα πάνω), προσθέτουμε λίγο νερό (σχεδόν να τις καλύπτει) και σιγοβράζουμε για περίπου μισή ώρα. Στη συνέχεια προσθέτουμε τα φασολάκια (ή το μπιζέλι), αλατοπιπερώνουμε, προσθέτουμε το κρασί και τον πουρέ ντομάτας και σιγοβράζουμε μέχρι να ψηθούν.

Σημείωση: Μπορούμε να προσθέσουμε και λίγη παρμεζάνα ή άλλο παρόμοιο τριμμένο τυρί στο μίγμα μαϊντανού-σκόρδου.

Παγκόσμια Ημέρα της Τζαζ

International Jazz Day

Τον Νοέμβριο 2011, στη διάρκεια της Γενικής Διάσκεψης της UNESCO, αποφασίστηκε η καθιέρωση της 30ης Απριλίου ως Παγκόσμιας Ημέρας Τζαζ, με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού για την τζαζ, τον καλλιτεχνικό και κοινωνικό της ρόλο, την εξέλιξή της και την επίδρασή της στον κόσμο.

Η τζαζ αποτελεί ένα ιδιαίτερο μουσικό είδος, παράδειγμα διαπολιτισμικού διαλόγου και ποικιλομορφίας, που με το δικό της τρόπο συμβάλλει στην προώθηση της ειρηνικής συμβίωσης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στην εξάλειψη των διακρίσεων. Ξεφεύγει από μουσικολογικές τυποποιήσεις και ξεγλιστρά σε κάθε προσπάθεια αυστηρού προσδιορισμού της. Ο μουσικοκριτικός John Fordham ίσως να είχε συλλάβει καλύτερα την ουσία της όταν περιέγραφε τη μουσική του Miles Davies σαν «τον ήχο του χαμένου χτύπου της καρδιάς, της αναπνοής που πιάνεται, ενός απρόσμενου χαμόγελου». Οι λέξεις ίσως και να μην έχουν τόση σημασία τελικά όταν μιλά η ίδια η μουσική. Μια μουσική που, στην περίπτωση της τζαζ, στηρίζεται σε απεριόριστη δημιουργικότητα και συνδυάζει τη σύνθεση με τον αυτοσχεδιασμό, το 'σοβαρό' ύφος με το απλό καθημερινό και ανανεώνει τον εαυτό της κάθε φορά που ερμηνεύεται.

Έχοντας τις ρίζες της στα χρόνια που ίσχυε ακόμη ο θεσμός της δουλείας, η μουσική τζαζ ύψωσε τη φωνή της ενάντια σε κάθε είδους καταπίεση, μιλώντας μια γλώσσα ελευθερίας, κατανοητή σε όλους τους πολιτισμούς. Υπηρετεί έτσι τους ίδιους στόχους με την UNESCO, καθώς χτίζει γέφυρες για διάλογο και αλληλοκατανόηση μεταξύ των διαφορετικών λαών του κόσμου. Η τζαζ πρωτοεμφανίστηκε στις βόρειες ΗΠΑ, αλλά συγχωνεύει με τρόπο δημιουργικό στοιχεία από αφρικανικές και ευρωπαϊκές μουσικές παραδόσεις. Αρκετά πριν την καθιέρωση συνεκτικών κοινωνικών δομών στον εργασιακό χώρο, στο εκπαιδευτικό σύστημα και τις επαγγελματικές αθλητικές ομάδες, τα μουσικά σχήματα της τζαζ αποτελούσαν παράδειγμα ανεκτικότητας, συνεργασίας, αυτοσχεδιασμού και αμοιβαίας κατανόησης. Επιπρόσθετα, η τζαζ αποτέλεσε μία από τις πρώτες πρωτοβουλίες για την ελευθερία της έκφρασης και την ισότητα των φύλων. Στη διάρκεια του 20ου αιώνα λειτούργησε ως μια καθολική γλώσσα που εξαπλώθηκε στις άλλες ηπείρους, ασκώντας επιδράσεις και υιοθετώντας επιρροές από άλλα μουσικά είδη, που συνέβαλαν στην εξέλιξή της από τους υποστηρικτές της ανά τον κόσμο, παραμερίζοντας διακρίσεις σε φυλή, φύλο, θρησκεία ή εθνική προέλευση.

Από το 2012, που γιορτάστηκε για πρώτη φορά η Παγκόσμια Ημέρα Τζαζ, η UNESCO διαδραματίζει ενεργό ρόλο στην προώθηση αυτού του μουσικού είδους. Ο Herbie Hancock, γνωστός πιανίστας και συνθέτης και πρέσβης καλής θελήσεως της UNESCO για τον διαπολιτισμικό διάλογο, ηγείται της προσπάθειας αυτής ως πρόεδρος του Thelonious Monk Institute for Jazz, στο οποίο έχει ανατεθεί η προβολή και ο προγραμματισμός των εκδηλώσεων της Παγκόσμιας Ημέρας Τζαζ. Με αυτή την ευκαιρία, πραγματοποιήθηκαν και στην Κύπρο ποικίλες εκδηλώσεις αφιερωμένες στη τζαζ, από μουσικά σχήματα και πολιτιστικούς οργανισμούς:

- Η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης – Πάφος 2017 γιόρτασε την τζαζ την Πέμπτη 30 Απριλίου, στη Δημοτική Πινακοθήκη Πάφου, με τους μουσικούς Γιάννη Χατζηλοΐζου στο πιάνο και Αλίκη Χρυσοχού και Γιάννη Ιωάννου στο τραγούδι, οι οποίοι ερμήνευσαν γνωστά κομμάτια των George Gershwin, Cole Porter, John Kander, Scott Joplin, Dave Brubeck, Herbie Hancock, Charlie Parker και άλλων σπουδαίων του είδους.
- Ο Ειρηνάιος Κουλουράς (κοντραμπάσο), ο Μιχάλης Μιχαήλ (τρομπέτα), ο Αντρέας Παντελή (πιάνο), ο Γιώργος Κούλας (ντραμς) και ο Ρόδος Παναγιώτου (κρουστά) έδωσαν μία συναυλία στις 30 Απριλίου στο Granazi Art Space στη Λευκωσία.
- Στο Jazzy B στη Λεμεσό παρουσιάστηκαν οι Saxomania Syndicate Jazz Ensemble, μία ομάδα μουσικών που παίζουν σαξόφωνο: σοπράνο, άλτο, tenόρο και βαρύτονο. Οι Saxomania Syndicate είναι ένα πρωτοπόρο πρότζεκτ του γνωστού σαξοφωνίστα Γιώργου Κρασιόδη με το οποίο συστήνει νεαρά ταλέντα της τζαζ στο κοινό.
- Τη δική τους ερμηνεία επιλεγμένων κομματιών από το κλασικό ρεπερτόριο της τζαζ παρουσίασαν στο Windcraft στη Λευκωσία την 1η Μαΐου οι μουσικοί Χάρης Ιωάννου (σαξόφωνο) και Ιωάννης Βαφέας (τύμπανα).

μας είπαν...

«Η μουσική τζαζ για εμένα είναι ακριβώς αυτό: Ελευθερία έκφρασης!»

«Ξεκίνησα να ασχολούμαι με την μουσική τζαζ όταν υπηρετούσα τη στρατιωτική μου θητεία, ως μέλος της Στρατιωτικής Μουσικής της Εθνικής Φρουράς (Σ.Μ.Ε.Φ). Εκεί γνωρίστηκα με τον Γιάννο Σαββίδη και τον Γιάννο Βαφέα και η δίψα μας για μουσική έφερε στα χέρια μας διάφορες κασέτες με jazz standards. Η μαγεία που νιώσαμε με τα πρώτα ακούσματα με οδήγησε στο να ασχοληθώ και να επιλέξω αυτό το είδος μουσικής ως τρόπο έκφρασης.»

«Γενικά ακούω πολλά είδη μουσικής αλλά περισσότερο έχω επιρροές από την περίοδο της κλασσικής τζαζ.»

«Περισσότερο με γοητεύει το πνεύμα (spirit) και η ψυχή (soul) που έχει η μουσική τζαζ, όπως επίσης το στοιχείο του αυτοσχεδιασμού.»

«Υπάρχουν πολλοί καλλιτέχνες που με έχουν επηρεάσει και είναι πρότυπα για μένα. Για να ονομάσω μερικούς: Charlie Parker, Coleman Hawkins, Sonny Rollins, John Coltrane, Miles Davis, Chick Corea, Charles Mingus, Ray Brown, Paul Chambers, Christian McBride και άλλοι.»

«Από τους σύγχρονους μουσικούς της τζαζ θα πρότεινα: Chick Corea, Branford Marsalis, Joshua Redman, Joey Calderazzo, Pat Metheny, Michael Brecker.»

«Αν και είναι πάρα πολλά τα σημαντικά άλμπουμ, θα πρότεινα τα εξής τρία: Charlie Parker – Live At Massey Hall 1953, John Coltrane – Giant Steps, Miles Davis – Birth Of The Cool.»

«Υπάρχει μουσική σκηνή στην Κύπρο και ειδικά τα τελευταία πέντε με έξι χρόνια έχει αναβαθμιστεί σημαντικά. Οι μουσικοί που ασχολούνται σοβαρά με την τζαζ έχουν αυξηθεί αρκετά όπως επίσης και το κοινό που ενδιαφέρεται και υποστηρίζει αυτό το είδος μουσικής. Πιστεύω ότι η τζαζ μουσική σκηνή στην Κύπρο έχει να επιδείξει μπάντες που παίζουν διάφορα στυλ επηρεασμένα από την κλασική τζαζ, την έθνικ τζαζ όπως επίσης και την πιο πειραματική τζαζ. Το κοινό που ενδιαφέρεται για την τζαζ έχει αυξηθεί σημαντικά γι' αυτό όλο και περισσότεροι χώροι φιλοξενούν μπάντες που ερμηνεύουν αυτό το είδος.»

«Πιστεύω ότι ο καλύτερος τρόπος να εισαχθεί κανείς στην τζαζ είναι να αρχίσει ακούγοντας μουσική από την περίοδο 1930-1960, κατά την οποία η τζαζ είχε περισσότερα τραγούδια και πολύ πιο κατανοητές μελωδίες, πράγμα που δεν συμβαίνει τόσο στην Bebop και τη μετά-Bebop εποχή.»

«Η συμβουλή που θα έδινα σε οποιονδήποτε θέλει να ασχοληθεί με την τζαζ είναι ότι αυτή η μουσική θέλει συνεχή αφοσίωση και πολλή μελέτη. Όμως, στο τέλος η ικανοποίηση και η ανταμοιβή που σου δίνει η τζαζ μέσω του βασικού της συστατικού, που είναι ο αυτοσχεδιασμός, είναι κάτι το απερίγραπτο!»

«Στις μέρες της παγκόσμιας κρίσης που ζούμε οι τέχνες γενικά αποκτούν ιδιαίτερη αξία και σημασία. Γι' αυτό η Παγκόσμια Ημέρα της Τζαζ που γιορτάζει η UNESCO στις 30 Απριλίου είναι ένας πολύ σημαντικός θεσμός.»

 Μιχάλης Μέσσιος, μουσικός

«Η τζαζ είναι καινοτομία: μια συνεχής προσπάθεια για τη δημιουργία κάτι φρέσκου και καινούργιου.»

«Ξεκίνησα να ασχολούμαι με την τζαζ στα 16 μου, δηλαδή πριν από τρία χρόνια, όταν ουσιαστικά ξεκίνησα να ασχολούμαι με το κοντραμπάσο. Προηγουμένως είχα ασχοληθεί με άλλα είδη (πχ. ροκ, ελληνική μουσική κ.α.) αλλά κάποιοι συγκεκριμένοι άνθρωποι, η φύση του οργάνου και η ίδια η μουσική τζαζ με ενέπνευσαν να αρχίσω τη μελέτη αυτού του ιδιαίτερου μουσικού είδους.»

«Οτιδήποτε άκουσα από μικρός μέχρι στιγμής πιστεύω ότι με επηρέασε: αρχικά η ροκ και τώρα η τζαζ και η κλασσική μουσική. Bach, Vivaldi και Debussy από την κλασσική μουσική. Bon Jovi και Rolling Stones -αν μιλάμε για ροκ. Monk, John Coltrane, Miles Davis και Paul Chambers από την παράδοση της τζαζ. Joshua Redman, Brad Mehldau και Ron Carter από την πιο σύγχρονη σκηνή. Αλλά τη μεγαλύτερη επιρροή πάνω μου είχε ο δάσκαλος και φίλος μου, Ειρηναίος Κουλλουράς, όπως και όσοι άλλοι κύπριοι μουσικοί ανήκουν στις προηγούμενες γενιές και τους οποίους είχα την ευκαιρία να ακούσω, να ερμηνεύσω και να συναστραφώ μαζί τους.»

«Με γοητεύει η ελευθερία και η δυνατότητα που μου δίνει η τζαζ να αναπαραγάγω τη μουσική που υπάρχει ήδη μέσα στο μυαλό μου. Η ευκαιρία να πω ότι έχω να πω και που δεν μπορεί να χωρέσει μέσα στις λέξεις.»

«Μεγαλύτερα πρότυπα για μένα υπήρξαν οι δύο πιο σημαντικοί δάσκαλοι μου ως τώρα, ο Ειρηναίος Κουλλουράς και ο Γιώργος ο Κρασιίδης, καθώς και ο αείμνηστος Σάββας Χουβαρτάς –τον οποίο είχα την τύχη να έχω δάσκαλο μου στο Μουσικό Λύκειο για δύο χρόνια. Αυτοί μου δίδαξαν όχι μόνο τη μουσική, αλλά και τη σωστή συμπεριφορά ενός μουσικού, γι' αυτό και λειτούργησαν και ως πρότυπα για μένα και γενικότερα για τη νέα γενιά μουσικών.»

«Από τους σύγχρονους μουσικούς της τζαζ θα πρότεινα: Brad Meldhau, Joshua Redman και Christian McBride.»

«Θα πρότεινα τα εξής τρία άλμπουμ: Kind of Blue – Miles Davis, Trilogy – Ella & Louis, Live at The Village West – Ron Carter, Jim Hall.»

«Ο Dizzy Gillespie είπε: «Ταξιδεύω από χώρα σε χώρα όχι για να ακούσω τη δική μου τζαζ, αλλά την τζαζ που η κάθε χώρα έχει». Υπάρχει τζαζ σκηνή στην Κύπρο, αφού υπάρχουν οι ερμηνευτές και το ακροατήριο. Η Κύπρος έχει να επιδείξει τη δική της τζαζ, όποια και αν είναι αυτή, φτάνει να δοθεί η ευκαιρία στους μουσικούς να παίξουν την δική τους μουσική. Κάτι που υποστηρίζεται τρομερά τελευταία από το κοινό, και επικροτείται από τους υπολοίπους μουσικούς.»

«Η συμβουλή που θα έδινα σε οποιονδήποτε θέλει να ασχοληθεί με την τζαζ είναι: Άκου πολλή μουσική, παίξε ακόμη πιο πολλή μουσική, μα πάνω απ' όλα, απόλαυσε την Μουσική και όλη την διαδικασία!»

«Ο εορτασμός της Παγκόσμιας Ημέρας της Τζαζ είναι μια ευκαιρία για να θυμηθούμε ότι η μουσική είναι για να ενώνει τον ένα με τον άλλο με σκοπό να περνάμε όλοι καλά• δεν είναι οι διακρίσεις και η κατηγοριοποίηση της μουσικής και των ανθρώπων, ούτε ο ανθυγιεινός ανταγωνισμός και η πίεση που αισθάνεται μια μερίδα μουσικών. Ας κρατήσουμε αυτά τα μηνύματα ειρήνης και αγάπης για τη μουσική και για τον συνάνθρωπο μας στο μυαλό μας κάθε μέρα και όχι μόνο κάθε 30 του Απρίλη.»

 Κυριάκος Κέστας, μουσικός

18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
APRIL 18 2015

Διεθνής Ημέρα Μνημείων και Χώρων

INTERNATIONAL DAY FOR
MONUMENTS AND SITES

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
DEPARTMENT OF ANTIQUITIES CYPRUS

18
Μαΐου
2015

ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ
ΜΟΥΣΕΙΩΝ

Μουσεία για μια Βιώσιμη Κοινωνία

Η 18η Απριλίου θεσπίστηκε το 1983 από την UNESCO ως η Διεθνής Ημέρα Μνημείων και Χώρων, μετά από πρόταση του Διεθνούς Συμβουλίου Μνημείων και Χώρων (ICOMOS). Το ICOMOS είναι μη Κυβερνητικός Οργανισμός, υπεύθυνος για τη διατήρηση και προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Έκτοτε, η ημέρα αυτή γιορτάζεται κάθε χρόνο με εκδηλώσεις που σκοπό έχουν τη γνωριμία του κοινού με την αρχαιολογική κληρονομιά και τον πολιτισμό γενικότερα, σε όλες του τις εκφάνσεις.

Σε αυτά τα πλαίσια, την Παρασκευή 24 Απριλίου 2015, διοργανώθηκε στον αρχαιολογικό χώρο της Χοιροκοιτίας εκδήλωση, με αφορμή τη σταδιακή υλοποίηση του Διαχειριστικού Σχεδίου του σημαντικότερου αυτού Νεολιθικού οικισμού, τη δημιουργία νέων διαδρομών εντός του αρχαιολογικού χώρου και την τοποθέτηση νέων πληροφοριακών πινακίδων με χορηγία της Γαλλικής Εταιρίας TOTAL. Η εκδήλωση περιλάμβανε ξεναγήσεις εντός του χώρου και σε αυτή συμμετείχαν, μεταξύ άλλων, πρόσκοποι από το Σώμα Προσκόπων Κύπρου και μαθητές του Διεθνούς Αμερικανικού Σχολείου Κύπρου, οι οποίοι έλαβαν μέρος στη δενδροφύτευση που έγινε στο χώρο για αποκατάσταση του φυσικού τοπίου μετά την πυρκαγιά του 2013. Ακολούθησε δεξίωση στην πλατεία της Χοιροκοιτίας, που ευγενώς παραχωρήθηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο. Η εκδήλωση τελούσε υπό την αιγίδα του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, κ. Μάριου Δημητριάδη.

Στόχος της εκδήλωσης ήταν να υπογραμμιστεί η ανάγκη και η σημασία δημιουργίας του κατάλληλου πλαισίου που θα διασφαλίζει την προστασία, διατήρηση και προβολή των αρχαιολογικών χώρων και των μνημείων του τόπου μας, καθώς και τις προϋποθέσεις για τη διεξαγωγή έρευνας και διαδραστικών δραστηριοτήτων για παιδιά, νέους και μελετητές.

Γιορτάστηκε και φέτος για άλλη μια χρονιά η Διεθνής Ημέρα Μουσείων με θέμα «Μουσεία για μια Βιώσιμη Κοινωνία» (Museums for a Sustainable Society). Με το θέμα αυτό τονίζεται η σχέση του πολιτισμού με την αειφόρο ανάπτυξη και πιο συγκεκριμένα, ο ρόλος των μουσείων ως φορέων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη και στην ευαισθητοποίηση της κοινωνίας σε θέματα περιβαλλοντικής και κοινωνικής αειφορίας. Τα μουσεία συνδέονται άμεσα με την έννοια της αειφορίας, αφού συλλέγουν, προστατεύουν, μελετούν, ερμηνεύουν και εκθέτουν τα κατάλοιπα του ανθρώπινου και φυσικού περιβάλλοντος. Τα μουσεία ταυτόχρονα, λειτουργούν ως ενεργές πηγές από τις οποίες αντλούνται στοιχεία που συνδέονται με την ταυτότητα, το αίσθημα του «ανήκειν» και την ποιότητα ζωής γενικότερα.

Μέσα από τις μόνιμες και τις ειδικές τους εκθέσεις, τα εκπαιδευτικά τους προγράμματα, την αδιάκοπη μελέτη των συλλογών τους, την έρευνα πεδίου και τις δημοσιεύσεις, τα μουσεία παράγουν συνεχώς νέα γνώση, η οποία συμβάλλει, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την πιο αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος.

Οι φετινές εκδηλώσεις περιλάμβαναν τα εξής: διαλέξεις, ξεναγήσεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, εκθέσεις, και συναυλίες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχαν και τα εκπαιδευτικά προγράμματα που υλοποίησαν αρκετά μουσεία, όπως: «Οι Καλές Τέχνες της Ανακύκλωσης» (Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο), «Μια νύχτα στο Μουσείο» (Λεβέντειος Πινακοθήκη), «Στην Αγία Νάπα τη Θαλασσοφίλητη. Καράβι άνοιξε πανιά» (Δημοτικό Μουσείο Αγίας Νάπας Thalassa) και «Ανακύκλωση μέσα από την Παράδοση» (Μουσείο Λαϊκής Τέχνης).

Παγκόσμια Γεωπάρκα της UNESCO

Τεχνική Σύσκεψη των Εθνικών Επιτροπών UNESCO 22-23 Μαΐου 2015, Arouca, Πορτογαλία

Γεωπάρκο Αρούσα, Πορτογαλία © Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO/Α. Πολυνείκη

Πραγματοποιήθηκε 22-23 Μαΐου 2015, στην πόλη Αρούσα της Πορτογαλίας, η Τεχνική Σύσκεψη των Εθνικών Επιτροπών UNESCO με θέμα: «Παγκόσμια Γεωπάρκα της UNESCO». Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι Εθνικών Επιτροπών για την UNESCO (Βέλγιο, Γερμανία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Κύπρος, Λιθουανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Τουρκία), εκπρόσωποι Γεωλογικών Ινστιτούτων και Τμημάτων Γεωλογικής Επισκόπησης, εκπρόσωποι του Γεωπάρκου Αρούσα, καθώς και ειδικοί εμπειρογνώμονες της UNESCO. Την Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO εκπροσώπησε η Λειτουργός της Επιτροπής, Δρ Αντιγόνη Πολυνείκη.

Οι εργασίες της συνάντησης επικεντρώθηκαν σε ζητήματα που αφορούσαν στον αναβαθμισμένο ρόλο των Εθνικών Επιτροπών UNESCO κατά τη διαδικασία αξιολόγησης αιτήσεων ένταξης νέων μελών στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων, στην ενίσχυση της συνεργασίας των Επιτροπών με το Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων και στην πρόταση για αλλαγή του υφιστάμενου Διεθνούς Προγράμματος Γεωεπιστημών (IGCP) σε ένα Διεθνές Πρόγραμμα Γεωεπιστημών και Γεωπάρκων (IGGP), η οποία θα τεθεί προς ψήφιση στην 38η σύνοδο της Γενικής Διάσκεψης της UNESCO.

Η ιδέα ενός Παγκόσμιου Δικτύου Γεωπάρκων

Ένα παγκόσμιο Γεωπάρκο είναι ένας ενιαίος χώρος με γεωλογική κληρονομιά εξέχουσας σημασίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα Γεωπάρκα αξιοποιούν αυτή την κληρονομιά για την κατανόηση και την αντιμετώπιση βασικών ζητημάτων που η κοινωνία αντιμετωπίζει, στο πλαίσιο του δυναμικού πλανήτη στον οποίο ζούμε (ένας πλανήτης ο οποίος υπόκειται συνέχεια σε αλλαγές). Αν και ο ορισμός Γεωπάρκα δεν προσδίδει ιδιαίτερο νομικό καθεστώς, εντούτοις, τα σημαντικά σημεία και χώροι εντός ενός Γεωπάρκου πρέπει να προστατεύονται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με την τοπική, περιφερειακή ή εθνική νομοθεσία. Τα Γεωπάρκα ως ιδέα, συνδυάζουν τη διατήρηση με τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων. Ως αποτέλεσμα αυτών των πλεονεκτημάτων, τα τελευταία χρόνια ένας αυξανόμενος αριθμός κρατών μελών της UNESCO έχει προχωρήσει στην ανάπτυξη Εθνικών και Παγκόσμιων Γεωπάρκων.

Ανάμεσα σε άλλα, τα Γεωπάρκα συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση σχετικά με διάφορους γεωλογικούς κινδύνους (ηφαιστειακές εκρήξεις, σεισμοί, τσουνάμι, κατολισθήσεις, κλπ), στην από κοινού με τις τοπικές κοινωνίες προετοιμασία στρατηγικών μετριασμού και διαχείρισης καταστροφών, στη διατήρηση αρχείων των κλιματικών αλλαγών του παρελθόντος, στην εκπαίδευση για την τρέχουσα αλλαγή του κλίματος, στην υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών για την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και στην αξιοποίηση των καλών προτύπων του «πράσινου τουρισμού». Επίσης, τα Γεωπάρκα συμβάλλουν στην ενημέρωση σχετικά με την αειφόρο χρήση και σημασία των φυσικών πόρων και προωθούν τον σεβασμό για το φυσικό περιβάλλον και την ακεραιότητα του τοπίου.

Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων

Το Παγκόσμιο Δίκτυο Εθνικών Γεωπάρκων (GGN – Global Network of National Geoparks) αποτελεί ένα εθελοντικό και μη-κερδοσκοπικό δίκτυο ανταλλαγής και συνεργασίας Εθνικών Γεωπάρκων, το οποίο στηρίζεται από την UNESCO. Το Δίκτυο δημιουργήθηκε με σκοπό την προστασία, ανάδειξη και προβολή τόσο της γεωλογικής, όσο και της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αγροτικών περιοχών της Ευρώπης, αναπτύσσοντας και προωθώντας εκπαιδευτικές και γεωτουριστικές δραστηριότητες με υψηλές ποιοτικά προδιαγραφές.

Μέσα από τη συμμετοχή τους στο Δίκτυο, τα Γεωπάρκα έχουν τη δυνατότητα συνεργασίας και βέλτιστων πρακτικών καθώς και να συμμετέχουν από κοινού σε έργα και προγράμματα για την ανάπτυξη προτύπων ποιότητας για όλα τα προϊόντα και πρακτικές που αφορούν τα Γεωπάρκα. Η συμμετοχή στο Δίκτυο δεν προσδίδει ιδιαίτερο νομικό καθεστώς αλλά αποτελεί ουσιαστικά μια ετικέτα, ένα σήμα ποιότητας. Τα μέλη του Δικτύου αξιολογούνται κάθε τέσσερα χρόνια από ειδικούς του Δικτύου και άλλων Διεθνών Οργανισμών με στόχο τη διασφάλιση υψηλών ποιοτικών χαρακτηριστικών σε κάθε περιοχή.

Ένα Γεωπάρκο δεν αφορά μόνο τη Γεωλογία

«Τα Παγκόσμια Γεωπάρκα είναι κάτι περισσότερο από τα πετρώματά τους»

Ενώ ένα Γεωπάρκο καλείται να αποδείξει ότι αποτελεί γεωλογική κληρονομιά εξέχουσας σημασίας σε παγκόσμιο επίπεδο, παράλληλα έχει ως σκοπό του να διερευνήσει, να αναπτύξει και να αναδείξει τη σχέση μεταξύ της γεωλογικής κληρονομιάς και όλων των άλλων πτυχών της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής. Ως ιδέα, αφορά την επανασύνδεση των ανθρώπινων κοινωνιών με τον πλανήτη γη και τον εορτασμό της μακραίωνης ιστορίας του (4600 εκατομμύρια χρόνια), που έχει διαμορφώσει κάθε πτυχή της ανθρώπινης ζωής και της κοινωνίας μας.

Γεωπάρκα και Εκπαίδευση

Απαραίτητη προϋπόθεση για συμμετοχή στο Παγκόσμιο Δίκτυο είναι τα Γεωπάρκα να αναπτύσσουν και να διατηρούν εκπαιδευτικά προγράμματα σε διάφορα επίπεδα, με σκοπό τη διάδοση της γνώσης για τη γεωλογική, φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής. Πολλά Γεωπάρκα προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα για σχολεία ή ειδικές δραστηριότητες για παιδιά, τυπική και μη-τυπική εκπαίδευση για ενήλικες και άτομα τρίτης ηλικίας καθώς και προγράμματα κατάρτισης στους κατοίκους της περιοχής.

Γεωπάρκα και Επιστήμες

Τα Γεωπάρκα αποτελούν ειδικές περιοχές με γεωλογική κληρονομιά ή γεωποικιλότητα παγκόσμιας σημασίας. Ενθαρρύνεται η συνεργασία με ακαδημαϊκά ιδρύματα και η ενεργή συμμετοχή σε ερευνητικές δραστηριότητες που αφορούν τις Γεωπιστήμες αλλά και άλλες ειδικότητες, ανάλογα με την περίπτωση, προάγοντας έτσι τις γνώσεις μας για τη Γη και τις διαδικασίες λειτουργίας και εξέλιξης του πλανήτη. Ένα Παγκόσμιο Γεωπάρκο δεν πρέπει να λειτουργεί ως Μουσείο αλλά ως ένα ζωντανό εργαστήριο που παρέχει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να ασχοληθούν με τις επιστήμες, είτε σε ακαδημαϊκό και ερευνητικό επίπεδο, είτε στο επίπεδο της απλής περιέργειας ενός επισκέπτη-περιηγητή. Επίσης, ένα Παγκόσμιο Γεωπάρκο πρέπει να δίνει ιδιαίτερη σημασία ώστε να μην αποξενώνει το ευρύ κοινό από τις επιστήμες και να αποφεύγει τη χρήση τεχνικών όρων και εν γένει της τεχνικής-επιστημονικής γλώσσας σε πίνακες ανακοινώσεων, φυλλάδια, χάρτες και βιβλία που απευθύνονται στο ευρύ κοινό.

Γεωπάρκα και Πολιτισμός

Το σύνθημα των Παγκόσμιων Γεωπάρκων είναι «Γιορτάζοντας την κληρονομιά της Γης, προστασία και διατήρηση των τοπικών κοινοτήτων». Τα Γεωπάρκα δημιουργούνται για τους ανθρώπους (κατοίκους και επισκέπτες) και για την εξερεύνηση και ανάδειξη των δεσμών των ανθρώπινων κοινοτήτων με τη Γη. Οι διαδικασίες λειτουργίας και εξέλιξης του πλανήτη έχουν διαμορφώσει ολόκληρη την ιστορία της ανθρωπότητας, αυτό που είμαστε: τις πρακτικές μας στην γεωργία, τα δομικά υλικά και τις μεθόδους κατασκευής των σπιτιών μας, ακόμη και τη μυθολογία, τη λαογραφία και τις λαϊκές/προφορικές παραδόσεις. Ως εκ τούτου, τα Παγκόσμια Γεωπάρκα συμμετέχουν σε μια σειρά από δραστηριότητες για τη μελέτη και την ανάδειξη των δεσμών ανάμεσα στους ανθρώπους και τη Γη. Μάλιστα, σε πολλές περιπτώσεις, αναπτύσσουν ισχυρούς δεσμούς με τους ανθρώπους των Τεχνών, αξιοποιώντας έτσι τα εκπληκτικά αποτελέσματα που μπορεί να αποδώσει η συνέργεια Επιστήμης και Τεχνών.

Γεωπάρκα και Γυναίκες

Πολλά Παγκόσμια Γεωπάρκα δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην ενδυνάμωση των γυναικών είτε μέσω στοχοθετημένων προγραμμάτων απασχόλησης και κατάρτισης είτε μέσω της ανάπτυξης των γυναικείων συνεταιρισμών. Τα Παγκόσμια Γεωπάρκα μπορούν να αποτελέσουν πλατφόρμα για την ανάπτυξη, επέκταση και εκσυγχρονισμό μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης και προϊόντων της βιοτεχνίας τροφίμων. Σε κάποια Γεωπάρκα, οι γυναικείοι συνεταιρισμοί προσφέρουν επίσης υπηρεσίες αγροτουριστικών καταλυμάτων για τους επισκέπτες, μια δραστηριότητα που μπορεί να επιφέρει επιπλέον έσοδα στις γυναίκες, στους τόπους διαμονής τους και με βάση τους δικούς τους όρους.

Γεωπάρκο Αρούσα, Πορτογαλία © Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO/A. Πολυνείκη

Γεωπάρκα και Αειφόρος Ανάπτυξη

Ακόμη και αν μια περιοχή έχει εξαιρετική και παγκοσμίου φήμης και σημασίας γεωλογική κληρονομιά, δεν μπορεί να ανακηρυχθεί Παγκόσμιο Γεωπάρκο, εκτός εάν η περιοχή έχει συγκεκριμένα σχέδια για τη βιώσιμη ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων. Η ανάπτυξη αυτή μπορεί να λάβει τη μορφή του βιώσιμου τουρισμού, δηλαδή μια μορφή ήπιου, εναλλακτικού τουρισμού, μέσα από την ανάπτυξη περιπατητικών, ορειβατικών ή ποδηλατικών μονοπατιών, την εκπαίδευση και ενεργοποίηση των τοπικών πληθυσμών για να μπορούν να λειτουργούν ως οδηγό-ξεναγοί και την ενθάρρυνση όσων προσφέρουν καταλύματα να ακολουθούν τα διεθνή πρότυπα και περιβαλλοντικές πρακτικές λειτουργίας. Επίσης, άλλοι τρόποι μπορεί να αφορούν τη συνεργασία με τον τοπικό πληθυσμό και τον σεβασμό του παραδοσιακού τρόπου ζωής των ανθρώπων της περιοχής, με έναν τέτοιο τρόπο ώστε να τους ενδυναμώνει, κάνοντας απόλυτα σεβαστά τα ανθρώπινα δικαιώματά τους.

Η Κύπρος στην Παγκόσμια Συνδιάσκεψη για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

της Αραβέλλας Ζαχαρίου
Συντονίστριας Μονάδας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Η Παγκόσμια Συνδιάσκεψη της UNESCO για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ), η οποία πραγματοποιήθηκε στην Nagoya της Ιαπωνίας, στις 10-12 Νοεμβρίου 2014, με τη συμμετοχή 125 χωρών και την παρουσία 89 Υπουργών Παιδείας από όλο τον κόσμο. Η Συνδιάσκεψη ολοκληρώθηκε με την ομόφωνη υιοθέτηση της Διακήρυξης για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη, η οποία σηματοδοτεί και επίσημα την έναρξη του Παγκόσμιου Προγράμματος Δράσης για την Εκπαίδευση με επίκεντρο την Αειφόρο Ανάπτυξη (Global Action Program on Education for ESD [GAP]), για τη δεκαετία 2015-2024. Βασικοί άξονες προτεραιότητας του εν λόγω προγράμματος είναι: α) η αναθεώρηση και ενίσχυση των πολιτικών σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο για την ΕΑΑ, β) η διαμόρφωση των κατάλληλων περιβαλλόντων μάθησης για την εφαρμογή της ΕΑΑ, γ) η ανάπτυξη ικανοτήτων για την ΕΑΑ, δ) η ενδυνάμωση των νέων και η ενεργοποίησή τους προς την κατεύθυνση της ΕΑΑ, ε) η ενίσχυση και προώθηση δράσεων για την ΕΑΑ σε τοπικό επίπεδο.

Στη βάση των πιο πάνω αξόνων, οι εκπρόσωποι των κυβερνήσεων, των διεθνών οργανισμών, των ΜΚΟ και της νεολαίας δεσμεύτηκαν για την οικοδόμηση, τη διατήρηση και την ενίσχυση του Παγκόσμιου Προγράμματος Δράσης για την Εκπαίδευση με επίκεντρο την Αειφόρο Ανάπτυξη [GAP], δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση: α) στην ενίσχυση της πολιτικής στήριξης που απαιτείται για την προώθηση της ΕΑΑ, β) στην καθιέρωση ολιστικών σχολικών προσεγγίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της στο επίπεδο των σχολικών μονάδων, γ) στην ποιοτική αναβάθμιση των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών, της νεολαίας και των τοπικών κοινοτήτων, δ) στη διασφάλιση της ποιοτικής και δια βίου εκπαίδευσης, μέσα από την προώθησή της ΕΑΑ, σε περιβάλλοντα τυπικής, μη-τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης.

Στα πλαίσια του συνεδρίου, επαναβεβαιώθηκε ο ρόλος της UNESCO ως του καθοδηγητικού-συντονιστικού Οργανισμού ανά το παγκόσμιο για την επίτευξη των στόχων του νέου προγράμματος δράσης για την ΕΑΑ (2015-2024), όπως επίσης εκφράστηκε η δέσμευση από το σύνολο των χωρών να εμπλακούν ενεργά στην ΕΑΑ και να στηρίξουν δυναμικά και συλλογικά δράσεις και ενέργειες σε τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, οι οποίες θα συμβάλουν ουσιαστικά στην υλοποίηση των στόχων της νέας δεκαετίας για την ΕΑΑ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Κύπρος είχε σημαντική παρουσία στο σύνολο των εργασιών της συνδιάσκεψης. Πέρα από τη συνδρομή της, με την κατάθεση γραπτών εισηγήσεων, για τη διαμόρφωση της Διακήρυξης της Ναγκόγια, συμμετείχε, μέσω του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κώστα Καδή, στη συζήτηση υψηλού επιπέδου ανάμεσα στους Υπουργούς Παιδείας αναφορικά με τις προκλήσεις και το μέλλον της ΕΑΑ στα πλαίσια της νέας δεκαετίας για την ΕΑΑ. Σημειώνεται ότι το βήμα για να τοποθετηθούν στη συζήτηση δόθηκε μόνο σε 38 Υπουργούς Παιδείας από τους 89, μεταξύ αυτών και της Κύπρου, η οποία καθιερώθηκε ως παράδειγμα καλής διεθνούς πρακτικής με τους σχεδιασμούς και τις πολιτικές που έχουν εφαρμοσθεί σε εθνικό επίπεδο για την ΕΑΑ. Ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κώστας Καδής επικεντρώθηκε στις δράσεις που είναι σημαντικό να αναληφθούν σε εθνικό και διεθνές επίπεδο για περαιτέρω στήριξη της ΕΑΑ.

Συνοπτικά, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού κ. Καδής επεσήμανε τη σημασία της προώθησης των πιο κάτω ενεργειών στο εθνικό επίπεδο των χωρών:

- Η ΕΑΑ να μεταβεί από το θεωρητικό επίπεδο στην πράξη, μέσα από συνεργασίες οι οποίες θα στηρίζονται στη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών.
- Η ανάλυση και προσαρμογή του περιεχομένου των διεθνών πολιτικών για την ΕΑΑ να διασφαλισθεί στη βάση της παράλληλης εναρμόνισής τους με τις ισχύουσες εθνικές πολιτικές για την ΕΑΑ, προκειμένου αυτές να αποκτήσουν ουσιαστικό νόημα και να έχουν πρακτική εφαρμογή.
- Η εφαρμογή της ΕΑΑ είναι σημαντικό να αποτιμηθεί σε σχέση με το τι έχει ήδη επιτευχθεί, αλλά και ποιες προκλήσεις πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά τη νέα δεκαετία, έτσι ώστε να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότερη παρουσία της στο εθνικό πλαίσιο των χωρών.
- Η διασύνδεση της τυπικής, με τη μη-τυπική και την άτυπη εκπαίδευση για την ΕΑΑ είναι σημαντικό να ιδωθεί στη βάση της συνεργίας του δημόσιου, με τον ιδιωτικό τομέα και ευρύτερα με την αγορά εργασίας και την κοινωνία των πολιτών.

Ανάλογα, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου, τόνισε ότι σε διεθνές επίπεδο είναι σημαντικό να εξετασθούν και να προωθηθούν τα πιο κάτω:

- Η προώθηση συγκεκριμένων ενεργειών για την ΕΑΑ, στη βάση της αξιοποίησης της μέχρι τώρα εμπειρίας, των προκλήσεων αλλά και των επιτευγμάτων για την ΕΑΑ κατά τη δεκαετία 2005-2014.
- Η ΕΑΑ να αποτελέσει τμήμα του συνόλου των πολιτικών και των αποφάσεων στον διεθνή χώρο.
- Ο ρόλος της UNESCO και άλλων διεθνών και περιφερειακών οργανισμών ως καθοδηγητικών και συντονιστικών οργάνων για την προώθηση της ΕΑΑ σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.
- Η ενίσχυση των χρηματοδοτικών μηχανισμών για την ΕΑΑ σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- Η προώθηση διμερών και άλλων συνεργασιών για την ΕΑΑ, σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο για την υλοποίηση κοινών πολιτικών και δράσεων σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, με στόχο την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αναφέρονται για την ΕΑΑ κατά τη νέα δεκαετία εφαρμογής της.

Τέλος, σημειώνεται ότι η Κύπρος προσκλήθηκε και συμμετείχε σε ειδική συνεδρία για τη Μεσόγειο και την ΕΑΑ, με ειδική παρουσίαση για την ΕΑΑ στην Κύπρο και το ρόλο της στην Μεσογειακή Συνεργασία για την ΕΑΑ. Στη συνεδρία αυτή η Κύπρος εκπροσωπήθηκε από τη Δρα Αραβέλλα Ζαχαρίου, Συντονίστρια της Μονάδας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, η οποία παρουσίασε την εφαρμογή του Μεσογειακού Προγράμματος "Alter Aqua" στην Κύπρο, που συντονίζεται από το GWP-Mediterranean (Global Water Partnership-Mediterranean) και το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης για το Περιβάλλον, τον Πολιτισμό και την Αειφόρο Ανάπτυξη (Mediterranean Information Office for Environment, Culture and Sustainable Development). Μεταξύ άλλων, τονίστηκε ο ρόλος που καλούνται να διαδραματίσουν όλες οι χώρες της Μεσογείου στην εφαρμογή της Μεσογειακής Στρατηγικής για την ΕΑΑ, η οποία υιοθετήθηκε στα πλαίσια της Προεδρίας της Ελλάδας στο Συμβούλιο της ΕΕ τον Μάιο του 2014. Ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κώστας Καδής δεσμεύτηκε ότι η Κύπρος θα εντείνει τις προσπάθειες της για να εδραιωθεί σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης η ΕΑΑ, και ότι η Κύπρος, ως παράδειγμα καλής πρακτικής για τη Μεσόγειο, θα αναλάβει ενεργό ρόλο στην υιοθέτηση της Μεσογειακής Στρατηγικής για την ΕΑΑ.

© Ευρυβιάδειο Γυμνάσιο Λάρνακας

Δίκτυο Εταιρικών Σχολείων UNESCO

© Γυμνάσιο Λασιθίων

15ο Μαθητικό Συμπόσιο Λυκείων Αττικής

Το Ευρυβιάδειο Γυμνάσιο συμμετείχε στο 15ο Μαθητικό Συμπόσιο Λυκείων Αττικής που πραγματοποιήθηκε στις 26 και 27 Φεβρουαρίου 2015, στα Εκπαιδευτήρια Γείτονα στην Αθήνα. Το σχολείο συμμετείχε με αποστολή μαθητών και δύο συνοδούς καθηγητές, την κα Μαρία Δαπόλα και τον κ. Γιώργο Παπαγεωργίου. Το γενικό θέμα του συμποσίου ήταν: «Η εκπαίδευση ως μέσο κοινωνικής συνοχής». Όλα τα σχολεία που συμμετείχαν παρουσίασαν δρώμενα, μουσικά σχήματα και φιλμάκια που είχαν σχέση με τα υποθέματα του Συμποσίου:

1. Η Εκπαίδευση με πυρήνα τον άνθρωπο
2. Η Εκπαίδευση ενάντια στις προκαταλήψεις
3. Κατευθύνσεις και πολιτικές στην Εκπαίδευση του μέλλοντος

Το Ευρυβιάδειο Γυμνάσιο Λάρνακας παρουσίασε ένα φιλμάκι διάρκειας πέντε λεπτών προβάλλοντας τις ιδιαιτερότητες του ως σχολείο με μαθητές από διάφορες χώρες.

38ο Παγκύπριο Συμπόσιο Εταιρικών Σχολείων UNESCO

Βαδίζοντας στα χνάρια της λευκαρίτικης παράδοσης

Αγγελική Χρίστου και Άννα Παφίτη
Φιλολόγοι, Γυμνάσιο Λατσιών

Η άυλη κληρονομιά είναι μια περίπλοκη φράση που περιγράφει όμως μια απλή πραγματικότητα. Η λέξη άυλη δίνει την εντύπωση ότι δεν υπάρχει. Όμως στην πραγματικότητα, η άυλη κληρονομιά είναι κάτι πολύ συγκεκριμένο. Είναι οι εκφράσεις, οι δεξιότητες και οι γνώσεις, όσα περνούν από γενιά σε γενιά και αποτελούν κομμάτι της πολιτιστικής μας ταυτότητας», τονίζει η Cécile Duvellé, επικεφαλής του τμήματος Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Μέχρι σήμερα, η Κύπρος έχει εγγράψει τρία στοιχεία στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO: το λευκαρίτικο κέντημα (2009), τα τσιαπιστα (2011) και τη μεσογειακή διατροφή (2013).

Η εξέταση και δημιουργική προσέγγιση αυτών των τριών στοιχείων αποτελούσε και το θέμα της χρονιάς για το δίκτυο Εταιρικών Σχολείων UNESCO (ASPnet): «Στοιχεία Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου». Οι εργασίες των σχολείων που συμμετέχουν στο δίκτυο παρουσιάστηκαν στη διάρκεια του ετήσιου παγκύπριου Συμποσίου Εταιρικών Σχολείων UNESCO Κύπρου, που πραγματοποιήθηκε στο Λύκειο Αγίου Γεωργίου Λάρνακας, στις 12-13 Μαρτίου 2015.

Το δικό μας θέμα εργασίας αφορούσε το λευκαρίτικο κέντημα. Έγιναν αρχικά συναντήσεις με τις μαθήτριες που συγκροτούσαν την ομάδα και προτάθηκαν αρκετές ιδέες για την αξιοποίηση του λευκαρίτικου κεντήματος. Τελικά επικράτησε αυτή που θεωρούσαμε πως δεν θα κούραζε: θέλαμε να προβάλουμε το λευκαρίτικο κέντημα με έναν τρόπο εντυπωσιακό, εναλλακτικό και ιδιαίτερο. Έτσι στρωθήκαμε στη δουλειά. Επιστρατεύσαμε το διαδίκτυο, γιαγιάδες που γνώριζαν την τεχνική του, φέραμε στην τάξη λευκαρίτικα κεντήματα και σιγά σιγά η προσπάθειά μας έφερε αποτελέσματα. Καταλήξαμε πως θα φτιάχναμε σύγχρονες δημιουργίες, έχοντας όμως ως βάση την παράδοση. Η έμπνευση προέκυψε από την αγάπη μιας μαθήτριας για την κατασκευή σύγχρονου κοσμήματος.

Πρώτα έπρεπε να γνωρίσουμε ακόμη καλύτερα το αντικείμενό μας. Μέσα από την έρευνά μας, μάθαμε πως το λευκαρίτικο κέντημα, το πιο γνωστό ίσως κυπριακό παραδοσιακό κέντημα, έχει παγκόσμια φήμη. Εξελίχθηκε στο πέρασμα των αιώνων και έχει υποστεί αλλαγές σύμφωνα με την εκάστοτε ιστορική πραγματικότητα του νησιού. Πήρε το όνομά του από το χωριό Λεύκαρα, όπου γίνονται τα πιο δύσκολα και περίπλοκα σχέδια. Τα λευκαρίτικα, όπως είναι γνωστά, προήλθαν από τα ντόπια λευκά κεντήματα, τα «ασπροπλούμια», τα οποία οι γυναίκες σ' ολόκληρη την Κύπρο κεντούσαν ως μέρος της προίκας τους. Έπειτα, τη μεσαιωνική εποχή, τα Λεύκαρα έγιναν το αγαπημένο καλοκαιρινό θέρετρο για τις βενετσιάνικες οικογένειες. Οι βενετσιάνες κυρίες έπαιρναν τα δικά τους κεντήματα εκεί για να περάσουν τις ζεστές ώρες του καλοκαιριού και τα σχέδια τους επηρέασαν εκείνα των ντόπιων γυναικών, των οποίων οι απόγονοι φτιάχνουν τα σημερινά λευκαρίτικα. Διαπιστώσαμε, ακόμα, πως οι γυναίκες κεντούσαν στο σπίτι και συχνά μαζεύονται σε μικρές ομάδες, σε εισόδους σπιτιών ή αυλές, σκυφτές πάνω από τη λεπτή δουλειά τους. Χρειάζεται πολλή υπομονή και δεξιοτεχνία αφού ένα μόνο κέντημα μπορεί να πάρει μήνες να τελειώσει.

Σήμερα, είδαμε πως το λευκαρίτικο κέντημα κατασκευάζεται σε λινό ύφασμα που εισάγεται από διάφορες χώρες με μερσεριζέ βαμβακερά νήματα σε λευκό και φυσικό χρώμα μπέζ. Το λευκαρίτικο κέντημα κατασκευάζεται μετρώντας τις κλωστές του υφάσματος. Αυτός είναι και ο λόγος που τα περισσότερα σχήματα είναι αυστηρά γεωμετρικά. Τα περισσότερα σχέδια έχουν ονόματα που περιγράφουν αντικείμενα της καθημερινότητας. Για σχέδια με ανεβατό υπάρχουν ονόματα όπως «φαναρούθκια», «σταυρούθκια», «πρότσες», «καράολοι» και «μαργαρίτες» και για τα κοπτά σχέδια ονόματα όπως «καλαθουρούϊ», «αμματωτό», «ψυλλούδι», «ποταμός», κ.α. Χαρακτηριστικό, επίσης, του λευκαρίτικου κεντήματος είναι τα σχέδια που γίνονται στα τελειώματα του υφάσματος. Αυτά είναι η «τσιμπη», το «κλόσι» και το «τσιμπόκλοσο». Όλες αυτές οι πληροφορίες ενθουσίασαν τις μαθήτριες που συμμετείχαν και γέννησαν το θαυμασμό τους για τη δεξιοτεχνία και την υπομονή των γυναικών της Κύπρου.

Ακολούθως, με εμπνευστή μας την παράδοση, προσαρμόσαμε τα μοτίβα του λευκαρίτικου κεντήματος στη σύγχρονη ζωή. Αρχικά, φτιάξαμε με την βοήθεια της κ. Μαρίας, διάφορα μοτίβα του λευκαρίτικου κεντήματος, με καφέ και μπέζ κλωστές. Οι μαθήτριες είχαν απορροφηθεί τόσο, που σε κάθε διάλειμμα επεδίωκαν να βρισκόμαστε για να παρακολουθούν την εξέλιξη της εργασίας μας και να ενημερώνονται. Τους άρεσε να ξεδιπλώνουν τις νέες πληροφορίες τους και απολάμβαναν η μια τη συντροφιά της άλλης, όπως ακριβώς έκαναν και οι γυναίκες παλαιότερα όταν κεντούσαν. Συγκεντρώσαμε ρούχα, αλυσίδες, χάντρες, δέρματα, μαλλί, σύρμα, γόμες και βελόνια, επιστρατεύσαμε τη δημιουργικότητά και τη φαντασία μας και φτιάξαμε πρωτότυπες δημιουργίες, όπως δακτυλίδια, κολιέ, ρούχα και τσαντάκια.

Όλα όσα με μεράκι φτιάξαμε, παρουσιάστηκαν από τις μαθήτριές μας σε επίδειξη μόδας στη διάρκεια του 38ου Συμποσίου Εταιρικών Σχολείων UNESCO. Το σχολείο μας εισέπραξε συγχαρητήρια για τις πρωτότυπες δημιουργίες αλλά και την ιδιαίτερη παρουσίαση επί σκηνής. Αξίζει να σημειωθεί ότι όλες οι κατασκευές πωλήθηκαν σε δημοπρασία που έγινε στο σχολείο μας ανάμεσα στους καθηγητές και τα χρήματα που συγκεντρώθηκαν δόθηκαν για φιλανθρωπικό σκοπό. Οι μαθήτριες που συμμετείχαν απόλαυσαν όλη τη διαδικασία χωρίς να κουραστούν καθόλου. Καταφέραμε να δώσουμε μια σύγχρονη προσέγγιση και να το προσαρμόσουμε στη σημερινή ζωή. Θεωρούμε ότι το λευκαρίτικο κέντημα πρέπει να διατηρηθεί ζωντανό και να διαφυλαχθεί ως πολύτιμο στοιχείο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

© Γυμνάσιο Λατσιών

© Γυμνάσιο Λατσιών

Το λευκαρίτικο κέντημα ως μορφή άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς: Διαδραστική παράσταση

Έλενα Ανδρέου
Εκπαιδευτικός
Δημοτικό Σχολείο Αγίου Ανδρέα Κ.Β'

Το Δημοτικό Σχολείο Αγίου Ανδρέα είχε την τύχη να συμμετέχει για ακόμη μια χρονιά στο Δίκτυο Εταιρικών Σχολείων UNESCO και ανέλαβε να μελετήσει και να παρουσιάσει μία εργασία εμπνευσμένη από το λευκαρίτικο κέντημα, με μαθητές της Δ' Δημοτικού (Δ2). Η πρώτη επαφή με το κέντημα έγινε με προβολή δύο μικρών ταινιών που αφορούσαν το χωριό Λεύκαρα και το λευκαρίτικο κέντημα. Την επόμενη μέρα τα παιδιά επέστρεψαν στο σχολείο και με άλλες πληροφορίες, αφού συζητώντας με τις μαμάδες και τις γιαγιάδες τους διαπίστωσαν ότι στα σπίτια τους είχαν αρκετά λευκαρίτικα κεντήματα. Έτσι δημιουργήθηκε η επιθυμία να μάθουν περισσότερα για αυτό. Κατόπιν ενημέρωσης για το λευκαρίτικο κέντημα μέσα από την ιστοσελίδα της UNESCO, οργανώθηκε επίσκεψη στο Κέντρο Χειροτεχνίας, όπου εκεί τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να δουν από κοντά κεντήτριες να δουλεύουν και να μιλήσουν μαζί τους. Για να είναι αποτελεσματική η επίσκεψη, τα παιδιά ετοίμασαν ένα ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις που θα έθεταν στις κεντήτριες, στα πλαίσια του μαθήματος «Γλώσσα και Πολιτισμός».

Ακολούθως, επισκέφτηκε το σχολείο μας η Κατερίνα Ξενοφώντος, γνωστή Κύπρια καλλιτέχνης, με την οποία συζητήσαμε το θέμα και προσπαθήσαμε να βρούμε ένα δημιουργικό τρόπο να παρουσιάσουμε τα ευρήματά μας. Η Κατερίνα μας πρότεινε να φτιάξουμε τα δικά μας λευκαρίτικα κεντήματα σε μεγάλα τελάρα, χρησιμοποιώντας τα μοτίβα του λευκαρίτικου, μαλλί και βελόνι, κάτι που θα μπορούσαν τα παιδιά να κεντήσουν εύκολα. Και η ιδέα έγινε γρήγορα πράξη. Αυτό που δεν περιμέναμε ήταν ο ενθουσιασμός όχι μόνο των παιδιών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, αλλά όλων των παιδιών του σχολείου, τα οποία εκδήλωσαν την επιθυμία να βοηθήσουν στο κέντημα. Παιδιά από όλο το σχολείο, προσωπικό και φροντίστριες δημιούργησαν με κέφι και υπομονή τρία υπέροχα τελάρα τα οποία μαζί συνέθεταν ένα εντυπωσιακό λευκαρίτικο κέντημα. Την κατασκευή αυτή πλαισίωσε μια μικρή θεατρική παρουσίαση με τη συμμετοχή όλων των παιδιών της Δ'2 τάξης, το οποίο αναφερόταν στην ιστορία του λευκαρίτικου κεντήματος με ποιητικό τρόπο.

Στο θεατρικό παρουσιάζεται μια γιαγιά που θέλει να μάθει στην εγγονή της τη μεγάλη αξία που έχει το λευκαρίτικο κέντημα και η ενασχόληση με αυτό στη διατήρηση της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου. Κεντήτριες, έμποροι, παιδιά έρχονται στη σκηνή και μέσα από την ιστορία του κεντήματος, την τεχνική του και τη σπουδαιότητά του, βοηθούν την εγγονή να καταλάβει την αξία του. Μέσα από αυτή τη διαδρομή και τα ίδια τα παιδιά αντιλήφθηκαν την αξία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και συγκεκριμένα του λευκαρίτικου κεντήματος, το οποίο λάτρεψαν τόσο τα κορίτσια όσο και τα αγόρια.

Τη μέρα του Συμποσίου ο ενθουσιασμός των παιδιών ήταν ακόμη μεγαλύτερος. Πρώτη φορά συμμετείχαν σε μια τόσο μεγάλη εκδήλωση με μαθητές από όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Το αποτέλεσμα ήταν θεαματικό και η εργασία τους για το λευκαρίτικο κέντημα απέσπασε πολύ καλές κριτικές.

Οι γνώσεις που απέκτησαν και οι εμπειρίες που αποκόμισαν μέσα από την ενασχόλησή τους με το λευκαρίτικο κέντημα ως στοιχείο της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου θα τους μείνουν αξέχαστες! Μέσα από αυτή τη διαδρομή τα παιδιά αντιλήφθηκαν την αξία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και συγκεκριμένα του λευκαρίτικου κεντήματος, το οποίο λάτρεψαν. Ήδη ανυπομονούν για τη θεματική του Δικτύου Εταιρικών Σχολείων UNESCO για τη σχολική χρονιά 2015-2016.

[Αποσπάσματα]

Μά άδε κορούα μου κέντημα, καμάρωσ' την τεχνική του
Μοναδικό είναι χειροτέχνημα, λευκαρίτικη η καταγωγή του.

Το λευκαρίτικο το κέντημα έχει μακριά ιστορία
Άκουσέ την λοιπόν προσεχτικά και θα μάθεις την αξία.

Στην Κύπρο εκεντούσανε κεντήματα λευκά
τα ασπροπλούμια ήτανε για προίκα φυσικά.

Κεντούσαν και κεντούσαν σε ύφασμα βαμβακερό
Το οποίο αντικαταστάθηκε ύστερα από λινό.

Και κάθονται οι κεντήτριες, κεντούν με μαεστρία
Σχέδια ποικίλα και πολλά, με χάρη κι αρμονία.

Και η φήμη τους εξαπλώθηκε παντού σ' όλο το χώρο
Και ο Da Vinci αγόρασε για να το κάνει δώρο.

Και ήρθαν χρόνια δίσεκτα, πολύ δύσκολοι καιροί
Και ο κόσμος αγανάκτησε και πείναγε πολύ.

Στα Λεύκαρα αποφάσισαν να πουλήσουν τα κεντήματά τους
Και πήγαν στο εξωτερικό με τα αριστουργήματά τους.

Έτσι στην τέχνη ενσωματώθηκαν από πολιτισμούς γειτονικούς
Ακόμη πιο πολλά στοιχεία με τρόπους δημιουργικούς.

Κεντούνε μήλα, μαργαρίτες και κάποτε σταυρούθκια
Και ποταμό κάνουν ζικ-ζακ κι ύστερα φαναρούθκια.

Και είναι δύσκολη δουλειά μα και χρονοβόρα
Γ' αυτό και κεντήτριες πολλές δεν έχουν μείνει τώρα.

Ας προσπαθήσουμε όλοι μας μεγάλοι και παιδιά
Να διατηρήσουμε την άυλη πολιτιστική μας κληρονομιά.

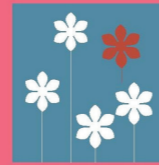
(Έλενα Ανδρέου)

© Δημοτικό Σχολείο Αγίου Ανδρέα Κ.Β'

© Δημοτικό Σχολείο Αγίου Ανδρέα Κ.Β'

ένα
στα πέντε

ΣΠΑΣΕ ΤΗ ΣΙΩΠΗ και τη συγκάλυψη

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ «ΈΝΑ ΣΤΑ ΠΕΝΤΕ»

Η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO συμμετέχει στον αγώνα ενάντια στη σεξουαλική βία κατά των παιδιών.

© Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO
/ Α. Πολυεική

Η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO, στο πλαίσιο της δράσης της για την προάσπιση και προαγωγή των δικαιωμάτων των παιδιών με βάση διεθνείς και ευρωπαϊκές συνθήκες, διοργάνωσε τον Ιούνιο δύο σημαντικές εκδηλώσεις με στόχο την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και σεξουαλική κακοποίηση.

Συγκεκριμένα, το Σάββατο 6 Ιουνίου, στο αμφιθέατρο UNESCO του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, πραγματοποιήσε βιωματικό σεμινάριο με θέμα: «Καταπολέμηση του φαινομένου της σεξουαλικής βίας κατά των παιδιών: Δημιουργία ασφαλών συνθηκών διαμονής σε μαθητικές και θερινές κατασκηνώσεις». Το σεμινάριο απευθυνόταν σε διοργανωτές και στελέχη μαθητικών και θερινών παιδικών κατασκηνώσεων, με στόχο την επιμόρφωση και εξοικείωση τους σχετικά με την πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης ανηλίκων και τη δημιουργία κατάλληλων και ασφαλών συνθηκών διαμονής και ψυχαγωγίας παιδιών και εφήβων. Συνδιοργανωτής της εκδήλωσης ήταν η Έδρα UNESCO του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

Επίσης, τη Δευτέρα 8 Ιουνίου 2015, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO, σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, διοργάνωσε στην αίθουσα εκδηλώσεων του ΚΟΑ στη Λευκωσία, διάλεξη με θέμα: «Καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας κατά των παιδιών: Ο ρόλος των αθλητικών φορέων στην πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου». Στόχος της διάλεξης ήταν να δώσει μια ολοκληρωμένη ενημέρωση σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (μέλη ομοσπονδιών, σωματείων, συλλόγων και ομίλων, προπονητές, γυμναστές, αθλητές, γονείς, αθλητίατροι, κ.ά.) σχετικά με την πρόληψη και αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας κατά των παιδιών.

Το βιωματικό σεμινάριο και τη διάλεξη παρουσίασε ο Δρ. Γιώργος Νικολαΐδης, Διευθυντής της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού στην Ελλάδα και Εθνικός Αντιπρόσωπος της Ελλάδας στην Επιτροπή για την εφαρμογή της Σύμβασης του Λανζαρότε στο Συμβούλιο της Ευρώπης.

Οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της πανευρωπαϊκής εκστρατείας του Συμβουλίου της Ευρώπης «Ένα στα Πέντε», για τον τερματισμό της σεξουαλικής βίας ενάντια στα παιδιά, η οποία συγχρηματοδοτείται από το Συμβούλιο της Ευρώπης και το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη. Η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO συμμετέχει από τον Οκτώβριο του 2013 στη Συντονιστική Επιτροπή Κύπρου, που δημιουργήθηκε με σκοπό την κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης Λανζαρότε του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών ενάντια στη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση.

Άλλες Εθνικές Επιτροπές Γερμανική Επιτροπή για την UNESCO

της Γερμανικής Επιτροπής για την UNESCO

© German Commission for UNESCO

© German Commission for UNESCO

Αρκετά πριν η Ομόσπονδη Δημοκρατία της Γερμανίας γίνει δεκτή ως μέλος στον ΟΗΕ το 1973, η UNESCO άνοιξε την πόρτα στην επιστροφή της Γερμανίας στην πολυμερή διπλωματία, με την αποδοχή της στον Οργανισμό στις 11 Ιουλίου 1951. Εξαιτίας του ρόλου της στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και στο Ολοκαύτωμα, η Γερμανία βρισκόταν σε απομόνωση από το μεγαλύτερο μέρος του υπόλοιπου κόσμου από το 1933. Μετά το πέρας του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, η Γερμανία δεσμεύτηκε να εργαστεί για την παγκόσμια ειρήνη, ιδιαίτερα μέσα από την ενίσχυση των διεθνών οργανισμών. Σε αυτό το πλαίσιο, η Γερμανία διατηρεί μια πολύ ιδιαίτερη και στενή σχέση με την UNESCO και συνεργάζεται στενά σε όλες τις πτυχές της αποστολής του Οργανισμού. Η γερμανική κυβέρνηση προωθεί και αξιοποιεί τα τρέχοντα και συναφή όργανα της UNESCO σε εθνικό επίπεδο και στη διεθνή συνεργασία της.

Η Γερμανική Εθνική Επιτροπή UNESCO (ΓΕΕ UNESCO) ιδρύθηκε τον Μάιο του 1950. Είναι εγγεγραμμένη ως μη κερδοσκοπική οργάνωση σύμφωνα με το γερμανικό αστικό δίκαιο και αποτελείται από 114 μέλη. Δεκατέσσερα μέλη είναι *ex officio* εκπρόσωποι της ομόσπονδης κυβέρνησης και των ομοσπονδιακών κρατιδίων. Τα υπόλοιπα εκατό μέλη εκλέγονται και αποτελούν εκπροσώπους οργανισμών ή εμπειρογνώμονες που ασχολούνται με θέματα συναφή με την αποστολή της UNESCO.

Η Γερμανική Εθνική Επιτροπή UNESCO διαδραματίζει πολύ σημαντικό συντονιστικό ρόλο για τη συνεργασία αυτή και είναι μια από τις πιο ενεργές Εθνικές Επιτροπές UNESCO παγκοσμίως. Σε επίπεδο πολιτικής, κοινωνίας των πολιτών και μεταξύ των εμπειρογνώμονων στη Γερμανία και στο εξωτερικό, η ΓΕΕ UNESCO είναι γνωστή για την τεχνογνωσία και τη δράση της στους τομείς της εκπαίδευσης, των επιστημών, του πολιτισμού και της επικοινωνίας. Στηρίζει τις δραστηριότητες 200 σχολείων του Δικτύου Εταιρικών Σχολείων UNESCO, 11 Εδρών UNESCO, 39 Χώρων Παγκόσμιας Κληρονομιάς και 15 Αποθεμάτων Βιόσφαιρας στη Γερμανία, που βοηθούν

Συμμετέχοντες στο πρόγραμμα kulturweit © German Commission for UNESCO

στη διάδοση των ιδεωδών και των αξιών της UNESCO στη Γερμανία. Πολυάριθμα δίκτυα εμπειρογνώμονων υψηλού επιπέδου συντονίζονται από τη ΓΕΕ UNESCO και έχουν σημαντική συμβολή σε καινοτόμες δημόσιες διαβουλεύσεις, όπως για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά, την πολιτιστική πολυμορφία, την αειφορία και την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Τα εθνικά και παγκόσμια συνέδρια που διοργανώνονται από τη ΓΕΕ UNESCO εξυπηρετούν αυτές τις διαβουλεύσεις, συγκεντρώνοντας εμπειρογνώμονες και εκπροσώπους της πολιτείας και της κοινωνίας, προάγουν το διάλογο και συμβάλλουν στην ενημέρωση γύρω από συναφή με την UNESCO ζητήματα. Τα δύο πρόσφατα παραδείγματα από τον τομέα της εκπαίδευσης το 2014 ήταν η εθνική σύνοδος με θέμα «Συμπερίληψη: Το μέλλον της Εκπαίδευσης» και το εθνικό συνέδριο που σηματοδοτούσε την ολοκλήρωση της Δεκαετίας του ΟΗΕ «Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη» και αποτέλεσαν σημαντικά ορόσημα στον εθνικό διάλογο για τα αντίστοιχα θέματα. Επιπρόσθετα, η ΓΕΕ UNESCO υλοποιεί διεθνή προγράμματα κατάρτισης, όπως, για παράδειγμα, στον αραβικό κόσμο για τις πολιτιστικές πολιτικές ή στην Αφρική για Αποθέματα Βιόσφαιρας της UNESCO.

Δημιουργία Εθνικού Καταλόγου Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Με την κύρωση της Σύμβασης της UNESCO για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά το 2013, η Γερμανία δεσμεύτηκε να δημιουργήσει τον δικό της Εθνικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Αυτός ο Κατάλογος θα αποτελεί ουσιαστικά μια συλλογή ποικίλων εκφράσεων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Γερμανίας, ιδιαίτερα εκείνων που μπορούν να ανταποκριθούν στις σύγχρονες κοινωνικές προκλήσεις. Η ποικιλία του ίδιου του Καταλόγου είναι πρωτοποριακή και διαφοροποιεί την εθνική συζήτηση για την άυλη πολιτιστική

κληρονομιά. Σε συνέχεια της επιλογής των πρώτων 27 στοιχείων τον Δεκέμβριο 2014 από μια επιτροπή εμπειρογνομόνων της ΓΕΕ UNESCO, κοινότητες και ομάδες πολιτών προσκλήθηκαν πρόσφατα να υποβάλουν νέες προτάσεις. Ακόμα, η ΓΕΕ UNESCO συνέβαλε στην υποβολή της πρώτης υποψηφιότητας για εγγραφή ενός στοιχείου στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας, που είναι: «Η ιδέα και πρακτική της οργάνωσης συνεταιρισμών για το κοινό καλό».

Ενίσχυση της συνεργασίας στον κόσμο

Πέρα από τα εθνικά δίκτυα εμπειρογνομόνων, η ΓΕΕ UNESCO προωθεί την ανάπτυξη και ενδυνάμωση άλλων δικτύων ανά το παγκόσμιο με στόχο τη διευκόλυνση και προώθηση της αξιοποίησης των οργάνων της UNESCO. Τον Φεβρουάριο του 2015, η ΓΕΕ UNESCO φιλοξένησε την ιδρυτική συνάντηση του ευρωπαϊκού δικτύου των Εθνικών Επιτροπών UNESCO. Ως αποτέλεσμα της συνάντησης, συμφωνήθηκε από τους 60 εκπροσώπους 30 Εθνικών Επιτροπών UNESCO η ίδρυση ενός ανεπίσημου υποπεριφερειακού δικτύου. Συγκεντρώνοντας τεχνογνωσία και προωθώντας τις ανταλλαγές και τη συνεργασία μεταξύ των Εθνικών Επιτροπών UNESCO στην Ευρώπη, το δίκτυο θα λειτουργεί ως δεξαμενή σκέψης και θα αυξήσει την επιρροή του ως συμβουλευτικό σώμα γύρω από πολιτικές σχετικές με το έργο της UNESCO. Από το 2008, η ΓΕΕ UNESCO και άλλες Εθνικές Επιτροπές από την υπο-σαχάρα Αφρική διατηρούν μια συνεργασία με σκοπό τη δημιουργία ωφελημάτων για τους πολίτες των εταιρικών αφρικανικών κρατών, μέσω της εφαρμογής διμερών και πολυμερών προγραμμάτων. Ως μέρη αυτής της συνεργασίας, οι Εθνικές Επιτροπές τόσο στην ανατολική όσο και στη βόρεια Αφρική αποφάσισαν να αναπτύξουν από κοινού το δικό τους πρόγραμμα κατάρτισης σύμφωνα με τις δικές τους ανάγκες. Η ΓΕΕ UNESCO διατήρησε συμβουλευτικό ρόλο και υποστήριξε τις Εθνικές Επιτροπές στη διοργάνωση των εργαστηρίων ανάπτυξης δεξιοτήτων.

Προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης

Ένα από τα εμβληματικά προγράμματα της ΓΕΕ UNESCO είναι η διεθνής εθελοντική υπηρεσία «kulturweit», που εφαρμόζεται από κοινού με το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εξωτερικών της Γερμανίας. Από το 2009, το «kulturweit» δίνει σε νέους εθελοντές, ηλικίας 18-26 ετών, την ευκαιρία να εργαστούν για 6-12 μήνες σε οργανισμούς στον τομέα των πολιτιστικών και εκπαιδευτικών πολιτικών σε όλο τον κόσμο. Τα τελευταία πέντε χρόνια περισσότεροι από 2000 εθελοντές απέκτησαν μοναδικές εμπειρίες και προώθησαν τον διαπολιτισμικό διάλογο σε επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο. Μέσα από τη στήριξη μιας άλλης Εθνικής Επιτροπής UNESCO, π.χ. στην Τζαμάικα, την απασχόληση στο εθνικό αρχείο της Ναμίμπια ή τη διδασκαλία σε ένα σχολείο στη Ρουμανία, και πολλές άλλες περιπτώσεις, το «kulturweit» συμβάλλει σημαντικά στη διαπολιτισμική κατανόηση. Τον Ιανουάριο του 2015 πρώην εθελοντές του «kulturweit» ίδρυσαν τον σύνδεσμο αποφοίτων «kulturweiter», μέσω του οποίου θα βρίσκονται σε στενή συνεργασία με τη ΓΕΕ UNESCO στην εφαρμογή αποτελεσματικών προγραμμάτων νεολαίας που θα προάγουν τη διαπολιτισμικότητα, πέρα από τη δική τους εθελοντική υπηρεσία.

Συνάντηση Εμπειρογνομόνων Παγκόσμιας Κληρονομιάς

Ως οικοδεσπότης της 39ης Συνόδου της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO (28 Ιουνίου – 8 Ιουλίου 2015) και του Φόρουμ Νέων Εμπειρογνομόνων Παγκόσμιας (17-30 Ιουνίου 2015), η ΓΕΕ UNESCO φιλοξένησε στη Βόννη 1200 αντιπροσώπους κρατών από όλο τον κόσμο. Η Καθηγήτρια Maria Böhmer, Υφυπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας, έχει εκλεγεί Πρόεδρος της Επιτροπής. Μέχρι σήμερα, έχουν εγγραφεί 1007 χώροι φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς σε 161 κράτη του κόσμου, από όλες τις ηπείρους, εκ των οποίων 39 βρίσκονται στη Γερμανία. Στο πλαίσιο των πρόσφατων γεγονότων, η προστασία των απειλούμενων χώρων παγκόσμιας κληρονομιάς, όπως αυτών που βρίσκονται στη Συρία και στο Ιράκ, αποτέλεσαν ένα από τα μείζονα ζητήματα που τέθηκαν στη διάρκεια της Συνόδου. Μεταξύ των υπόλοιπων θεμάτων ήταν η αντιπροσωπευτικότητα, η ισορροπία και η αξιοπιστία του Καταλόγου Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Πριν από τη Σύνοδο πραγματοποιήθηκε το Φόρουμ Νέων Εμπειρογνομόνων, που συγκέντρωσε νέους μεταξύ 20-30 ετών. Το βασικό θέμα του Φόρουμ ήταν η βιώσιμη διαχείριση των Χώρων Παγκόσμιας Κληρονομιάς, άλλη μια ουσιαστική πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι εμπειρογνώμονες Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Εθνικός κατάλογος άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, κατασκευή μουσικών οργάνων στην περιοχή Vogtland

© Danny Otto

Διάφορα Νέα

UNESCO: 70 Χρόνια στην Υπηρεσία της Ανθρωπότητας

Το 2015 η UNESCO γιορτάζει τα 70 χρόνια από την ίδρυσή της, ως ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, τις Επιστήμες και τον Πολιτισμό. Το επίκεντρο των επετειακών εκδηλώσεων είναι το Παρίσι, έδρα του Οργανισμού, όπου πραγματοποιήθηκε μια φαντασμαγορική εκδήλωση στις 28 Απριλίου 2015. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν η Γενική Διευθύντρια της UNESCO κα Ιρίνα Μπόκοβα, ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ κ. Μπαν Κι Μουν καθώς και άλλες μεγάλες προσωπικότητες και επικεφαλής διεθνών οργανισμών που υπάγονται στον ΟΗΕ.

Με την έναρξη των εορτασμών των 70 χρόνων της, στις 31 Οκτωβρίου 2014, η UNESCO τίμησε τον Νέλσον Μαντέλα, ο οποίος, σύμφωνα με τη Γενική Διευθύντρια, αποτέλεσε «έναν άνθρωπο παγκόσμιας βαρύτητας, που εφάρμοσε τα ιδανικά της UNESCO, την πίστη της στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την πεποίθηση πως κάθε γυναίκα και άνδρας μπορεί να αλλάξει την κοινωνία μέσα από την ανοχή και την ειρήνη».

Ιδρυτική Συνάντηση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Επιτροπών UNESCO

Στη Βόννη της Γερμανίας πραγματοποιήθηκε, 4-5 Φεβρουαρίου 2015, η Ιδρυτική Συνάντηση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Επιτροπών, που στοχεύει στην ενίσχυση του ρόλου της UNESCO σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στην ανταλλαγή εμπειρογνομosύνης και τεχνογνωσίας μεταξύ των Εθνικών Επιτροπών, στην παρουσίαση καινοτόμων προσεγγίσεων και βέλτιστων πρακτικών, και στη συνεργασία των Εθνικών Επιτροπών και σχετικών εταίρων για την από κοινού ανάληψη δραστηριοτήτων στους τομείς της εκπαίδευσης, της επιστήμης, του πολιτισμού, της διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της επικοινωνίας. Η ίδρυση του Δικτύου συνέπεσε με τον φετινό εορτασμό της 70ής επετείου της UNESCO. Την Κυπριακή Εθνική Επιτροπή εκπροσώπησε στη συνάντηση η Λειτουργός Δρ Αντιγόνη Πολυεική.

© German Commission for UNESCO

© Regional Center for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe under the auspices of UNESCO

© Regional Center for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe under the auspices of UNESCO

Γενική Συνέλευση του Περιφερειακού Κέντρου για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά στη νοτιοανατολική Ευρώπη

Πραγματοποιήθηκε στις 9 Μαρτίου 2015, στη Σόφια, η ετήσια Γενική Συνέλευση των κρατών μελών του Περιφερειακού Κέντρου για την προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΑΠΚ) στη νοτιοανατολική Ευρώπη. Στη Συνέλευση συμμετείχαν εκπρόσωποι από την UNESCO, το Περιφερειακό Γραφείο της UNESCO για τις Επιστήμες και τον Πολιτισμό στη νοτιοανατολική Ευρώπη και εκπρόσωποι δεκαπέντε κρατών της περιοχής. Την Κύπρο εκπροσώπησε η κα Θέκλα Παπαντωνίου, Λειτουργός της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO. Επίσης, για πρώτη φορά συμμετείχαν ως πλήρη μέλη του Κέντρου οι εκπρόσωποι της Ελλάδας και της Γεωργίας.

Στη διάρκεια της συνάντησης οι παρευρισκόμενοι ενημερώθηκαν για τις δράσεις του Κέντρου κατά το προηγούμενο έτος και συζητήσαν το πρόγραμμα δραστηριοτήτων για το 2015, που περιλαμβάνει σεμινάρια κατάρτισης για την προστασία της ΑΠΚ σε κράτη της περιοχής σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες, διοργάνωση συνεδρίου με θέμα: «Πνευματική ιδιοκτησία, Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά και παραδοσιακή ιατρική στο πλαίσιο πολιτικών για την προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς στις χώρες της νοτιοανατολικής Ευρώπης», διοργάνωση της 9ης Συνάντησης εμπειρογνομώνων για την ΑΠΚ στη νοτιοανατολική Ευρώπη, δημιουργία νέας ιστοσελίδας με διαδραστικό ημερολόγιο εκδηλώσεων (www.unesco-centerbg.org), διοργάνωση στη Σόφια ενός διεθνούς Φεστιβάλ εθνογραφικών ταινιών με σκοπό την προβολή ντοκιμαντέρ για την ΑΠΚ και την εθνογραφική καταγραφή σε διάφορα κράτη, δημιουργία έκδοσης με πρακτικές οδηγίες από εμπειρογνώμονες για την εφαρμογή της Σύμβασης για την προστασία της ΑΠΚ και εκτύπωση ενημερωτικού υλικού με πληροφορίες για το Κέντρο και την ΑΠΚ της περιοχής.

Βιβλιοθήκη Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO

Ολοκληρώθηκαν τον Μάρτιο του 2015, μετά από πολύμηνες εργασίες, η καταγραφή και ταξινόμηση των βιβλίων και περιοδικών της Βιβλιοθήκης της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO. Η συλλογή περιλαμβάνει μέχρι στιγμής 1100 τίτλους βιβλίων και περιοδικών και τα θεματικά αντικείμενα που καλύπτουν σχετίζονται με τις βασικές δράσεις της UNESCO στους τομείς της Εκπαίδευσης, του Πολιτισμού, των Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, των Φυσικών Επιστημών, και της Επικοινωνίας και Πληροφόρησης. Πρωταρχική αποστολή της Βιβλιοθήκης είναι η εξυπηρέτηση των αναγκών μάθησης και πληροφόρησης των αρμόδιων φορέων για τις δραστηριότητες και προγράμματα της UNESCO, ώστε η Κύπρος να επωφελείται από αυτές, και των

© Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στην UNESCO

© Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στην UNESCO

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO/
Α. Πολυνείκη

των αναγκών ενημέρωσης του ευρύτερου κοινού για ό,τι αφορά στην UNESCO. Η Βιβλιοθήκη είναι ανοικτή στο κοινό, τις μέρες και ώρες λειτουργίας της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO, κατόπιν τηλεφωνικής συνεννόησης (22809809, 22809810).

Το υλικό της Βιβλιοθήκης είναι διαθέσιμο μόνο για επιτόπια χρήση. Ο κατάλογος βιβλίων και περιοδικών της βιβλιοθήκης είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της Επιτροπής, στην ηλ. διεύθυνση: www.unesco.org.cy

Εβδομάδα Γαλλοφωνίας στην UNESCO

Στο πλαίσιο των εορτασμών της εβδομάδας της Γαλλοφωνίας, Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στην UNESCO παρουσίασε στις 23 Μαρτίου 2015, στην UNESCO, το ετυμολογικό παιχνίδι με τίτλο «Κουίζ Γαλλοφωνίας». Το συγκεκριμένο παιχνίδι δημιουργήθηκε και σχεδιάστηκε με πρωτοβουλία της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Κύπρου στην UNESCO, με την ευγενή υποστήριξη του Ιδρύματος Α.Γ.Λεβέντη.

Πρόκειται για ένα πρωτοποριακό παιχνίδι που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην UNESCO και το οποίο παίζεται κατά παρόμοιο τρόπο με τη γνωστή «κρεμάλα», αλλά με τη χρήση ψηφιακής ταμπλέτας με στόχο ο παίκτης να βρει τις λέξεις που έχουν γαλλικές ρίζες. Στο διαδραστικό αυτό παιχνίδι συμμετείχαν οι εξής χώρες: Ανδόρα, Αρμενία, Βουλγαρία, Ελλάδα, Ελβετία, Κύπρος, Λιθουανία και Σενεγάλη. Το παιχνίδι παρέμεινε στο χώρο της UNESCO για μία εβδομάδα αποσπώντας πολλά συγχαρητήρια.

Συνέδριο για την Πνευματική Ιδιοκτησία και Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά

Πραγματοποιήθηκε στις 23-24 Απριλίου 2015, στη Σόφια της Βουλγαρίας, συνέδριο με θέμα: «Πνευματική ιδιοκτησία, άυλη πολιτιστική κληρονομιά και παραδοσιακή ιατρική στο πλαίσιο των πολιτικών για την προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στις χώρες της Νότιοανατολικής Ευρώπης». Το συνέδριο διοργάνωσε το Περιφερειακό Κέντρο για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και σε αυτό συμμετείχαν εκπρόσωποι από 13 χώρες: Αλβανία, Αρμενία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Γεωργία, Ελλάδα, Κροατία, Κύπρος, Μαυροβούνιο, ΠΓΔΜ, Σερβία και Τουρκία. Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου, εκπρόσωποι του WIPO (World Intellectual Property Organization) και της UNESCO παρουσίασαν θέματα σχετικά με την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, της παραδοσιακής γνώσης, των παραδοσιακών πολιτιστικών εκφράσεων, τη συνεργασία UNESCO και WIPO, το έργο της UNESCO και πως αυτό συνδέεται με θέματα προστασίας της ΑΠΚ και πνευματικής ιδιοκτησίας και την εμπορική αξιοποίηση προϊόντων ΑΠΚ.

© ΥΠΠ Κύπρου

© ΥΠΠ Κύπρου

Παράλληλα, εκπρόσωποι των κρατών μελών είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν καλές πρακτικές ή/και καινοτομίες. Η Λειτουργός της Επιτροπής Δρ Αντιγόνη Πολυνείκη και ο Λειτουργός του Κυπριακού Οργανισμού Τυποποίησης κος Μάριος Μαυρόγιαννος, σε κοινή τους παρουσίαση, αναφέρθηκαν στις προσπάθειες της Κυπριακής Επιτροπής UNESCO και του Κυπριακού Οργανισμού Τυποποίησης για προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και την κατοχύρωση προϊόντων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

Συμμετοχή του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού στην Άτυπη Συνάντηση των Υπουργών Παιδείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, κ. Κώστας Καδής, συμμετείχε στην Άτυπη Συνάντηση των Υπουργών Παιδείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που πραγματοποιήθηκε στις 17 Μαρτίου 2015 στο Παρίσι, κατά την οποία εξετάστηκαν θέματα προώθησης της πολιότητας και των κοινών αξιών της ελευθερίας, της ανεκτικότητας, καθώς και της εξάλειψης των διακρίσεων μέσω της εκπαίδευσης.

Στο περιθώριο της Άτυπης Συνάντησης, ο Υπουργός, είχε την ευκαιρία να συναντήσει τη Γενική Διευθύντρια της UNESCO, κα Irina Bokova, στην οποία εξέφρασε τη βαθιά εκτίμηση της Κύπρου για το έργο της UNESCO στους τομείς της εκπαίδευσης, της αειφόρου ανάπτυξης, του πολιτισμού, της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της εκπαίδευσης για την ειρήνη.

Κατά τη συνάντηση με την κα Bokova, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού ανέφερε ότι η Κύπρος, παρά το μικρό της μέγεθος, έχει δεσμευτεί να συμμετέχει ενεργά στα προγράμματα της UNESCO. Πρωθεί, επίσης, την υλοποίηση προγραμμάτων που αποσκοπούν στην εφαρμογή των Συμβάσεων του Οργανισμού και την ευαισθητοποίηση του κοινού στα θέματα προστασίας της Παγκόσμιας Κληρονομιάς, της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς και της Πολιτιστικής Πολυμορφίας.

Ο κ. Καδής τόνισε την ευαισθησία της Κύπρου στα θέματα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, λόγω και της ιδιαίτερης πολιτικής κατάστασης που επικρατεί στο νησί, μετά την τουρκική εισβολή του 1974 και τη συνακόλουθη καταστροφή, αλλά και κλοπή κειμηλίων ιδιαίτερης πολιτιστικής σημασίας από τις κατεχόμενες περιοχές.

Δημόσια διάλεξη με τίτλο «Girls Lives Matter: Ανοικοδομώντας την ανάγκη για εκπαίδευση και καταπολέμηση της έμφυλης βίας», ΕΔΡΑ UNESCO Πανεπιστημίου Κύπρου

Στις 17 Μαρτίου 2015 πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στην Αίθουσα Τελετών του Πανεπιστημίου Κύπρου δημόσια διάλεξη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Ανάπτυξης 2015 και του μήνα Μαρτίου, που είναι αφιερωμένος θεματικά στις γυναίκες και στα κορίτσια, με τίτλο «GirlsLivesMatter: Ανοικοδομώντας την ανάγκη για εκπαίδευση και καταπολέμηση της έμφυλης βίας». Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου, καθηγήτη Κωνσταντίνου Χριστοφίδη, και της καθηγήτριας Μαίρης Κουσελίνη, Διευθύντριας της Έδρας UNESCO για την Ισότητα και Ενδυνάμωση των Φύλων του Πανεπιστημίου Κύπρου. Την εκδήλωση διοργάνωσαν η Παγκύπρια Πλατφόρμα Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων για την Ανάπτυξη (CYINDEP) και η World Vision Cyprus, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου.

Εισαγωγικές ομιλίες στην εκδήλωση παρουσίασαν ο κ. Γιώργος Μαρκοπουλιώτης, Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο, η καθηγήτρια Μαίρη Κουσελίνη, Διευθύντρια της Έδρας UNESCO για την Ισότητα και Ενδυνάμωση των Φύλων του Πανεπιστημίου Κύπρου, η κα Χριστιάνα Τζήκα, Διευθύντρια Πολιτικών Υποθέσεων στο Τμήμα Αναπτυξιακής Συνεργασίας, Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών και η κα Σοφία Παπασταύρου από την World Vision International. Κύρια ομιλήτρια της εκδήλωσης ήταν η Conny Lenneberg, περιφερειακή διευθύντρια της World Vision International (Περιφερειακό Γραφείο Μέσης Ανατολής/Ανατολικής Ευρώπης). Στην ομιλία της η Conny Lenneberg ανέλυσε το αυξανόμενο φαινόμενο της έμφυλης βίας, ιδιαίτερα σε χώρες που βρίσκονται σε μεταβατική οικονομία, αλλά και σε χώρες όπου τα κορίτσια δεν έχουν πρόσβαση στην Εκπαίδευση. Συντονίστρια της εκδήλωσης ήταν η κα Σουζάνα Παύλου, Διευθύντρια του Μεσογειακού Ινστιτούτου Μελετών Κοινωνικού Φύλου.

Οι ομιλητές επικεντρώθηκαν στο φαινόμενο της βίας στην Ευρώπη και στην Κύπρο, εστιάζοντας στην ανάγκη να εξεταστεί σε συνάρτηση με άλλους παράγοντες που επιτρέπουν την εξάπλωση του φαινομένου. Παράλληλα, όμως, τονίστηκε ότι το φαινόμενο της βίας δεν είναι το ίδιο σε όλες τις χώρες, αφού διαφορετικοί παράγοντες μπορεί να αλληλεπιδρούν για την εξάπλωση ή ανοχή και αποσιώπησή του. Μερικοί από τους παράγοντες αυτούς σχετίζονται άμεσα με τη φτώχεια, τα κοινωνικά στερεότυπα, την έλλειψη εκπαίδευσης και με τα πρότερα βιώματα του θύτη και του θύματος σε κάθε περίπτωση.

© Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στην UNESCO

Παρ' όλα αυτά, όλοι οι ομιλητές τόνισαν ότι η εκπαίδευση μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση της έμφυλης βίας, ιδιαίτερα σε χώρες όπου τα κορίτσια δεν έχουν πρόσβαση σε σχολεία. Με την μόρφωση, είναι πολύ πιο πιθανό τα κορίτσια, όταν γίνουν γυναίκες, να παντρευτούν πιο αργά, να κάνουν λιγότερα παιδιά, να μην πέσουν θύματα οικογενειακής βίας ή/και ακόμη να αποφύγουν να μολυνθούν από HIV/AIDS.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν περισσότερα από 70 άτομα από διαφορετικούς χώρους, μεταξύ των οποίων και η πρώην Επίτροπος Εκπαίδευσης, Πολιτισμού, Πολυγλωσσίας και Νεολαίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ανδρούλλα Βασιλείου, η Επίτροπος Διοικήσεως, Ελίζα Σαββίδου και η διοικήτρια της UNFICYP, Kristin Lund.

6ο Παγκύπριο Μαθητικό Συνέδριο SEMEP

Διοργανώθηκε την Πέμπτη 26 Μαρτίου 2015 και για 6η συνεχή χρονιά, το μαθητικό συνέδριο του δικτύου SEMEP Κύπρου με θέμα: «Συνεργασία για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων μέσω της κουλτούρας και της επιστήμης για την αειφόρο ανάπτυξη». Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου που φιλοξενήθηκε στο Μουσείο Νερού του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, μαθητές/τριες από 14 συνολικά σχολεία δημόσιας και ιδιωτικής Μέσης Εκπαίδευσης είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν εργασίες σχετικές με θέματα όπως τις αντιβιοτικές ιδιότητες των φυτών της Κύπρου, την αειφορική καταπολέμηση φυτοπαρασίτων, τη διάβρωση-ερημοποίηση και την εξέλιξη της λίμνης Ορόκλινης.

Συναυλία Αλκίνοου Ιωαννίδη στην UNESCO

Στις 7 Μαΐου 2015, η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στην UNESCO διοργάνωσε συναυλία με τον Αλκίνοο Ιωαννίδη εις μνήμην του ποιητή Κώστα Μόντη. Στη συναυλία παρουσιάστηκε μια σειρά τραγουδιών του Κύπριου τραγουδοποιού και άλλων καλλιτεχνών, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων κομματιών από το τελευταίο άλμπουμ του, Μικρή Βαλίτσα. Μαζί του στη σκηνή ήταν ο μουσικός Γιώργος Καλούδης και παιδική χορωδία με μαθητές από το γαλλικό σχολείο Notre Dame de France, υπό τη διεύθυνση του Χρύσανθου Αντωνίου.

Μεταξύ των δικών του συνθέσεων, ο Αλκίνοος Ιωαννίδης ερμήνευσε το ποίημα του Κώστα Μόντη «Στάλω», το οποίο μελοποιήθηκε από τον ίδιο και ερμηνεύθηκε για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της συναυλίας στην UNESCO. Τη συναυλία παρακολούθησαν πέραν των 1200 ακροατών, από τις διπλωματικές αποστολές ποικίλων κρατών στη Γαλλία και στην UNESCO, καθώς και πλήθος κόσμου που διαμένει στο Παρίσι.

Συμμετοχή της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στο 3ο Παγκόσμιο Φόρουμ για τον Διαπολιτισμικό Διάλογο

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, κυρία Αίγλη Παντελάκη, εκπροσωπώντας τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, συμμετείχε στο 3ο Παγκόσμιο Φόρουμ για τον Διαπολιτισμικό Διάλογο, που πραγματοποιήθηκε στο Μπακού του Αζερμπαϊτζάν από τις 18 μέχρι τις 19 Μαΐου 2015. Το Φόρουμ, το οποίο είχε ως θέμα τον Διαπολιτισμικό Διάλογο και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την UNESCO, τη Συμμαχία των Πολιτισμών και άλλους διεθνείς οργανισμούς και εστίασε στις προκλήσεις που αναφέρονται σε σχέση με θέματα ασφάλειας, διαθρησκευτικού διαλόγου και ενίσχυσης των σχέσεων του Πολιτισμού με την Παιδεία.

Οι εισηγήσεις της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού σε σχέση με το θέμα αυτό αναφέρονταν στη μεγάλη σημασία που διαδραματίζει ο πολιτισμός σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης και σε θέματα επίλυσης διαφορών και συγκρούσεων, ιδιαίτερα μάλιστα στο πλαίσιο της μετά το 2015 Αναπτυξιακής Ατζέντας. Στις εισηγήσεις που κατέθεσε η κα Παντελάκη περιλαμβάνονταν, μεταξύ άλλων, θέματα διατύπωσης ξεκάθαρης πολιτιστικής πολιτικής με συγκεκριμένους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους, οι οποίοι να συσχετίζουν τα ζητήματα ανάπτυξης με τα ζητήματα πολιτισμού, έτσι ώστε να προωθείται η αμοιβαία κατανόηση και αλληλεγγύη μεταξύ των λαών. Στο Φόρουμ, την κα Παντελάκη συνόδευσε η αρμόδια Μορφωτική Λειτουργός, Δρ Έλενα Θεοδούλου Χαραλάμπους.

© ΥΠΠ Κύπρου

10 Χρόνια Έδρα UNESCO Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Μέσα από μια πλειάδα δραστηριοτήτων, εκδηλώσεων, συνεργασιών και διεθνών συναντήσεων, η Έδρα UNESCO του Πανεπιστημίου Λευκωσίας υπηρέτησε και υπηρετεί με συνέπεια και συνέχεια το τρίπτυχο πολιτισμική διαφορετικότητα, διαπολιτισμικός διάλογος και πολιτισμός ειρήνης. Στα πλαίσια της δράσης της για την προώθηση και θεμελίωση των αξιών της, η Έδρα σε συνεργασία με την Σχολή Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, προχώρησε στις 16 Μαρτίου 2015 στη διοργάνωση ενός Συνεδρίου αφιερωμένου στον Εθνικό Ποιητή της Κύπρου Κώστα Μόντη, με την ευκαιρία του Έτους Κώστα Μόντη.

Επιπλέον, η Έδρα UNESCO γιορτάζει φέτος τα δεκάχρονά της και με την ευκαιρία αυτή διοργάνωσε μεγάλη εκδήλωση στο ανοικτό αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου Λευκωσίας στις 28 Μαΐου 2015. Η εκδήλωση περιλάμβανε πολυεθνικό μουσικοχορευτικό πρόγραμμα, δίνοντας έμφαση στην πολυπολιτισμικότητα για έναν πολιτισμό ειρήνης. Παράλληλα παρουσιάστηκε έκθεση φωτογραφίας και φιλμάκι με υλικό της Έδρας από το έτος ίδρυσής της μέχρι σήμερα.

© Έδρα UNESCO Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Δημοτικός Κήπος, Σόφια © Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO/A. Πολυνείκη

Οργανισμός των
Ηνωμένων Εθνών για την
Εκπαίδευση, την Επιστήμη
και τον Πολιτισμό

Κυπριακή
Εθνική Επιτροπή
UNESCO

Πρόεδρος
Λουκία Χατζηγαβριήλ

Γενικός Γραμματέας
Πάυλος Παρασκευάς

Μέλη

Στέλιος Γεωργιάδης, Υπουργείο Εξωτερικών
Πάυλος Δαπόλας, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Βασιλική Κασσιανίδου, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Μαρίνα Πολυδώρου, Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Μαρίνα Σολομίδου-Ιερωνυμίδου, Τμήμα Αρχαιοτήτων

Λειτουργοί

Θέκλα Παπαντωνίου
Αντιγόνη Πολυνείκη